TECHE
UDINE

MANOSCRITTI

FONDO PRINCIPALE

Manoscritto n. **P_MSS_0787**

Nel Fondo Principale sono confluiti la maggior parte dei lasciti manoscritti pervenuti alla Biblioteca Civica «Vincenzo Joppi» nel corso del tempo: si tratta perciò di un fondo composito nel quale è possibile trovare manoscritti di argomento liturgico, scientifico, giuridico, botanico e altro.

Collocazione:

Biblioteca Civica "Vincenzo Joppi", Udine
https://www.techeudine.it/fondo-principale
https://www.sbhu.it/

Cronache Latine

-786-
At
-798-

Bellonus Ant. Patriarcharum Aquil. Vitae et Gesta.

Bellonus Ant:
Patriarcharum aquilejens.
Vitae et Gesta
787
Bibliotheca

Quæ Patriarcharum per tempora Barbara Sæclum
Transijt indoctum penna uel Historici,
Eruit Hæc tabulis Iuratus Scriba Vetustis;
Possit ut Historicam sic superare Fidem.
Indixit tenebris Bellum, Bellonus, et illis
Vndique disiectis Lumina clara dedit.
Eius enim menti dat Lumen Apollo, decusque
Docta Minerua suum, uerbaque Mercurius.

Portius B

Magnifico, et Excellenti Iur. Cons. D. Hieronymo Monteniano Antonius Bellonus Scriba S.

In pauca contuli quęcunque Schedarum Tabellionicarum Lectio multa mihi suppeditavit, ut Rerum in Iulij Foro gestarum, non modo Patriarcharum Aquileiensium, sed et Feudorum memoria simul apud posteros haberetur. Hucusque in alia ~~pleraque inspicienda~~ non incidi, quinetiam negata fuit mihi facultas alia pleraque inspiciendi, quę apud quosdam inveniuntur in Protocollis complurium Scribarum Antiquorum, et munus Tabellionatus sępe negocium quoque exhibuit. Legent alij magis familiares, ac fortasse scribent minus impediti. Satis est me iustę alicui Reprehensioni obnoxium non esse, quod non omnia complexus sim, Aut Serie frequenter et pluribus Locis interrupta retulerim. Collegi undecunque

bona fide, ac digessi quę potui, quando,
ut uolebam, ubique non licuit. Opuscu-
lum uero tibi dedicandum censui cum
alijs multis nominibus, tum pręcipue, Qu-
od Antiquorum Patrię monumentorum
studiosissimus, meique amantissimus es.
Obsecro Legas, et utcunque uideas, et pu-
sillum Libellum animi mei promptitu-
dine metiaris. Quod si[illegible] eo bene me po-
suisse operam, iudicaueris, haud repugna-
bo quin tuo consilio, et autoritate in
lucem exeat. Immensa enim Gloria est,
Iudicio hominis probari, cum Natalibus,
et fortunis Clarissimi; tum in primis
Doctrina, et Iudicio pręstantissimi. Secus
aduersari Lib[illegible] ne edam, et eo Quidem
Animo, quo in cęteris tibi ut obsequar,
curare solitus sum, parabo. Verum ut uolun-

tatis meę rationem planiùs intelligas, ità cor=
rigas velim, et emendes, ubicunque res exiget,
ut si tuo quoque Iudicio publicandus unquam
sit, non possim alicubi videri mendax, seù po=
tiùs Literarum bonarum otiô ignarus, si quis
forsan homo emunctioris Naris in ipsum in=
ciderit, nèc etiam à quovis alio ad inimici=
tias unquam vocari. Ætas .n. et Professio me non
minus, (quod grauiter dolet) à litteris cultio=
ribus abstraxerunt, quàm sum meopte ingenio
à mendacijs, et inimicitijs alienissimus. Nec
Ambitio usque adeo me tenet, ut quempiam pu=
tem laborum suorum laude fraudari. Quando
Fides, stylusque operis, quæ quæ suppressi, seù intra
penates contenti, probam Autoris causam tu=
eri possunt. Non autem arbitror Vulcano tra=
dendum, aut digitis concerpendum esse, Do=
nec saltem aliquid melius venerit in ma=
nus hominum. Quoties namque Rerum me=

moriam utcunq evadant, incolumen ser=
uemus Fide optima, quod proprium Mon=
tanianq Gentis est; officium erga Patri=
àm p̄ium p̄stamus, ut Imperium, si contra
curemus, aut sinamus. Quod ratio, et
Fortuna dici stare permiserint, ne funditus
aboleri sinas.

Vale

Index Patriarcharum Aquileien:

Agapithus. a c. 2 tergo
Augustinus. a c. 4 ter.
Adelphus. maximus a c. 5
Andreas. a c. 17
Antonius Caiet. a c. 63.
Antonius e Portug. a c. 63 ter.
Antonius de Ponte. a c. 63 ter.
Aloysius. a c. 66.

Benedictus. a c. 4.
Bertholdus. a c. 34 ter.
Bertrandus. a c. 49. ter.

Cromatius. a c. 4 ter.
Calistus. a c. 13 ter.
Castronus. a. c. 47. ter.

Dominicus Grimanus.

Eberardus. a c. 27. ter.

Fortunatianus. a c. 3 ter.
Felix. a c. 11. ter.
Federicus. a c. 18.
Fredericus. a c. 29.
~~Filippus~~

Grysogomas. a c. 2.
Grysogomas a c. 2 ter.
Gottofredus
Geraldus. a. c. 30.
Gottifredus. a c. 31. ter.
Gregorius. a. c. 37. ter.
Gottopoldus. a c. 27 ter.
Grimani tres.

Hermagoras a c. i.
Helerus: a c. 2.
Helias. a c. 9. terg.
Hentimarus. a c. 17.
Henricus. a c. 29.
Hermolaus. a c. 67.
Hengelfredus. a c. 19. terg.

Ianuarius. a c. 5. terg.
Ioannes. a c. 10 terg.
Ioannes. a c. 11. terg.
Ioannes. a c. 11. terg.
Ioannes. a c. 29 terg.
Ioannes. a c. 61. terg.

Lupus. a c. 18.
Leo. a c. 19. terg.
Lupus.
Ludouicus. a c. 33.
Ludouicus de thec. a c. 65.

Marcus Euang. a c. i
Maximus. a c. 5.
Marcellianus. a c. 7.
Marcellinus. a c. 7.
Macedonius. a c. 7. terg.
Martianus. a c. 11. terg.
Maxentius a c. 16.
Marquardus. a c. 55. terg
Marcus Barbg a 66. terg.
Marinus Civi:
Marcus Civi:

Nicepha. a c. 5. terg.
Nicolaus. a c. 52.
Nicolaus Donatus. a c. 65.

Ottobonus. a c. 44. terg.

Paulus. a c. 8.
Probinus. a c. 9. terz.
Petrus. a c. 12. terz.
Paulinus. a c. 15.
Poggio. ~~detto Poggione~~ a c. 25. terz.
Peregrinus. a c. 30.
Peregrinus. a c. 32.
Patrus. a c. 43. te.
Paganus. a c. 48.
Philippus. a c. 58. terz.

Rodaldus. a c. 21.
Rauongerius.
Raymundus. a c. 40.

Secundus. a c. 5. terz.
Stephanus. a c. 7. terz.
Severus. a c. 10. terz.
Severus. a c. 12. terz.
Signaldus. a c. 13. terz.
Sigherardus

Theodorus. a c. 2.

Valerianus. a c. 3. terz.
Urbanus. a c. 16.
Venantius. a c. 17.
Valpertus. a c. 18.
Ursus. a c. 19. terz.
Vldalricus. a c. 29.
Voldaricus. a c. 31. terz.
Volphe herus. a c. 33. terz.

Ant: Belloni Scribę Utinen. dè Vitis, et Gestis
Patriarcharum Aquil:

Marcus . Hermagoras

Christus Servator noster anno Augusti Quadragesimo primo natus, Tyberij duode Vigesimo passus, quum in Cęlum ad Patrem ascendisset, Apostoli in diuersas Prouincias Orbis, ut quisq sortitus fuerat, ad predicandum abierunt. Petrus Romam concessit, ubi Ecclesia, et fundata, et stabilita est. Marcus eius in Baptismate Filius Aquileiam, (ne ad alios q̃ ad Patriarchas transeam) ubi Christum anunciauit, et Mariam Virginem, ex qua Deus ipse ortus est, autor Marię, cui Ecclesia Aquileiensis postea dedicata est. Scripsit Euangelium, quod in ea quondam, nunc in fano Marci Venetijs honorificentiùs, àc diligentiùs

adservuat. Simulatq[ue] uevo Aquileienses ex ipso Christi doctrinam didicissent, Vitæq[ue] renascentes Lavacrum suscepissent, adscito Hermagora Comite, Romam contendit, ut ipsum inviseret Apostolorum Principem, à quo Hermagoras, ipso præsente Marco Episcopatus Aquileien.s insignibus, Mitra, et Baculo primus redimitus est. Is Aquileiam repetens fœlici perinde successu, atq[ue] singulari prudentia Ecclesiam rexit. Nam Seniores, et Levitas instituit, nec prædicatione solum, sed exemplo fecit, ut homines Christianæ pietati sese coniungerent. Interim Marcus Alexandriæ, quo missus rem Christianam propagauerat, moritur Anno Neronis octauo. Vndè Corpus eius, Duce Iustiniano Patricio, delatum, tandem Venetias fuit, Imagoq[ue] in Vexillis re=

lata; Hermagoras vero anno Vigesimo, quam regere caeperat, et Fortunatus Archidiaconus, nec non eximiae Sanctitatis Virgines Euphemia, Dorothea, Theclaque martyrio concidere, Nerone pro innata saevitia, tunc in Christianum nomen acerbius debachante -

Helerus · Chrysogonus · Theodorus ·

Extincto Hermagora, sufficitur Helerus Vir pietate, et religione insignis; Qui Populo Aquileiensi in fide confirmato, dum rebus Numerianus praeesset, anno Episcopatus Decimo cum Titiano Archidiacono, Dionysio Largo, et Felice martyr pro Christo animam alacriter exhalavit · Post Helerum, Chrysogomas ad Patriarchatum evectus Ecclesiam ornavit, et auxit · Annos vero quum Decem sedisset, Periit. Huic Theodorus successit, qui Christi viam docere non desiit, donec ad martyrium raptus est, quod illi pro

sui Gregis salute, anno Vndecimo ab Episco=
patu initio, feliciter contigit.

Chrysogonus, Agapithus.

Facit ~~Felix et~~ Mors ut Chrysogonus alter non nisi anno dumtaxat Patriarchatum gesserit, ad quem relatus fuerat. Et Agapithus Ipse de religione benemerendi studium prosecutus anno sui Episcopatus xiii; in humanis esse desijt. Per hęc tempora, si non fallor tempo=rum ordine, Papieni auspicijs Maximinus iu=xtà Aquileiam à Militibus, dum in obsédi=one fame laborarent, cum Filio obtruncatur; Templumq à Senatu Calue Veneri dedicatur in Matronarum honorem, quę capillos Funiculis ad sagittas in Ipsos Hostes emittendas condo=nassent. Quintilius quoq Claudij Frater apud Aquileiam paucis post annis vulneribus con=fectus interijt. Imperatores ambo, sed à Mi=

litibus ille, à Senatu hic declaratus. Patriarcharum autem, quorum uel nomina uix adduci possunt ob Scriptorum, ut suspicor, inopiam, uel temporum iniuriam in tantis rerum perturbationibus, breuis enumeratio sufficiat. Nam si quę apud Hieronymum Venustum extabant uetustissima documenta non desiderarentur, hęc et alia pleraq; compertius à me scribi atq; copiosius potuissent. Est igitur mihi in animo destinatum Gesta dumtaxat in Patria sub Patriarchis, quę tot Clades, et ruinę nobis non abstulerint, breuissimo Commentario, fide tamen summa, complecti; seu quę passim publicis ex Instrumentis decerpta Historię Vicem peragant, externa, data opera prętermittere, utpotè iam à probatissimis auctoribus decantata, nisi me uel non satis ~~[illegible]~~ repugnantem, uel parum forsan attentum alicubi transuersum abripuerint.

Fortunatianus . Valerianus .

Nota Hæreseos fecit ut Fortunatianum oderint Natione Afrum, quem præstantissimum aliogui Patriarcham haud dubie censuissent. Edidit in Euangelia ordinatis titulis Commentaria. At Liberium Romanum Pontificem ab exilio, quod prò Fide grataanter susceperat, reuocatum ad Hæreseos subscriptionem pertraxit, tempore ut uidetur, quo Constantinus Constanti Fratri Bellum inferens, ad Aquileiam Insidijs exceptus, occiditur. Annos sedit plus minus Quindecim.

Valerianum qui in demortui Locum suffectus est, Aquileien. Ecclesia Episcopum ni fallor, habuit, quam Romana Pium Aquileiensem summum Nauclerum sortita fuit, Qui tempora Marci Antonij Veri attigit Philosophi appellati. Sedit annos XVIII. suam omnem Christo functionem approbans, tum

prędicationibus, tum Exemplo usq adeò, ut Clerus Aquileien. quasi beatorum Chorus crederetur.

Benedictus.

Dè Benedicto, qui successit, quia Reges impy à Cristianorum cruciatibus tunc minimè temperabant, et Barbari uniuersę Italię moliebantur exitium, aliud nihil affero, nisi quod anno Quintodecimo, postq ab eo pręsideri Ecclesię Aquileiensi ceptum fuerat, in Viuis esse desijt. Quom autem ad nostra usq tempora Pontifices annos uixerint Viginti nouem supra ducentos, Patriarchas numeremus dumtaxat septem, et octoginta, uel Patriarchas, siuè Episcopos diutius uixisse crediderim, q scripta declarant, aut quorundam nomina sub illis rerum hu=

manarum tempestatibus in obliuionem abijsse; ob quas Vetustat[is] notariorum monumenta pleraq[ue] perijsse, obscurum non est. Res à me tradentur exploratius, quom in ea tempora [de]uenero, quibus Scribarum præsidio Veritas se ipsam tueri poterit; humiles quidem, nam à gestis in Foro Iulij non descedam, sed minus obuiæ, et legentibus, contemraneis præsertim neguaq[uam] iniucundæ; undè alicubi nescio quæ Styli Varietas poterit Legentes fortasse ueluti suspensos tenere.

Cromatius. Augustinus.

Quom Ruffinus Presbyter Aquileien:, non suis minus, q[uam] Diui Hieronymi, trilinguis Eruditionis absq[ue] controuersia Principis, Lucubrationibus uiuens passim celebraretur; Cromatius in Patriarchatum adsumptus est,

Vir religiosissimus, non modo scilicet doctissimus.
Huius hortatu Hieronymus, cum sibi cum
eo multum usus fuerat, Matthei Evange=
liste Librum de ortu Beate Virginis ex
Ebraico in Latinum transtulit Theodosij tem=
pore, qui Maximum Tyrannum in Gratiani
ultionem tertio ab Aquileia lapide sustulit.
Chromatius, confuersis ad veram pietatem quam
plurimis, moritur, tandem anno sui Patriar=
chatus xviii. Augustinus Aquileiensem Ec=
clesiam, ad cuius presulatum, Defuncto Chro=
matio, statim receptus fuerat, pari cum
Sanctitatis opinione paulò diutius admini=
stravit, annos enim prefuit xviiii, Populo
eque charus, acceptusque.

Adelphus. Maximus.

Non habeo quid in Patria sit gestum Adelpho,
Maximoque Presulibus, ne quid mendacij in=
texam Libello; tantùm reperio hunc annos
xx. illum viiii Ecclesiam gubernasse; Nec

mirum, sanè frequens erat impetus Barbaro=
rum, et rerum tranquillitati Deliria q^s
Pelagianum, Nestorianum, Arianum, et
alia, ut et nostra ętate Lutheranum ad=
uersabantur.

Januarius, Secundus.

Cursitabatur ad martyrium prò Christi gloria
sub Regibus impijs, unde afferri dè Januario
non aliud à me potest, neq de Secundo, nisi
quod inter Patriarchas adnumerantur ambo,
quodq ille annos viii; hic nouem sedit, re=
ligione, ac pietate intèr temporum illorum
calamitates continenter adiuta.

Nicęta.

Attila, qui se Dei flagellum appellabat, Huno=
rum Rex, quos Vngaros dicimus, à Pugna
regrediens Chatalaunica Foroiuliensem Pa=
triam impleuit Luctu, Nicęta Presule. Ci=
uitatem Austrię expugnauit, miseraq

afflixit, Vniversam Provinciam flamma, ac ferro more Barbarico depopulatus, Aquileiam, maximam Italię Vrbem, obsidione cinxit, triennaliq; funditus; quo magis fieret perspicua eius immanitas; evertit, non falso ductus Ciconiarum auspicio, Pullos suos è Turribus in agros ferentium. Pertinax heri nimis, sagaxq; in Ditis Vrbis exitium. Sic Aquileia infelix, Timauo suo iactata, felix Romanorum Colonia, à quibus condita fuerat; armis Barbarorum, quibus imminentibus est imposita, miserabiliter ad extremam internitionem deleta est, quę (quod ōīō miserandum est) malo quodam fatali in pristinum statum asseri nunquam quiuit. Aiunt, Terra tunc in cliuum contesta, Arcem Vtinen: ab ipso conditam fuisse, cōi oīum Sontia finitimis Populis commodissimam; ubi Patrię Pręsēs forum ageṙe

solet. Sed tamen nescio cur, inuisam rerum successu, quem non fortuna magis quam industria Virtusque prosperiorem contulerit. In Codice Ciuadensis Ecclesiae admodum uetusto videtur; Vtinum primo loco prius collocatum, quod aliorum Oppidorum commoditatibus inseruiret, in quo haec seriatim nominantur:

Vtinum, Pociolum, Pannonium, Faganea, Varianum, Duae Basilicae, Helisens, Ragunia, Furgaria, Osoppus, Bordanum, Cabatium, Virginee, Fagate, Nemas, Buga, Arthenea, Glemona, Elecium, Iulium, Tomstium, Iblinum, Gortum, Enemum, Subclebum, Furnus, S. Daniel, Cymulais, Leuacius, Cadubrium, Dardagus, Vicus nouus, Atiscum, Campaunum, S. Maurus, S. Petrus, S. Martinus, Cormonum, Muscia, Silianum, Cortona, Mironum, Pacianum, S. Cancianus, Butrium, Ciuilicus, Tubiniacus, Nonus, Palazzolus, Castiatus,

Capella Riudana. Ferunt Aquileiensium Familias e primarijs ad Urbem Venetam in extrema prope ora Sinus Adriatici, dextro Sydere paulò antè conditam, non paucas migrasse. Nicetta cum in tanta rer. perturbatione annos duos, et triginta sedisset, ab Hostibus Christiani nominis oppressus, Patriarchatum simul, et Vitam amisit.

Marcellianus. Marcellinus.

Defuncto Nicetta Presulatus Aquileien: Marcelliano destinatur, quando Theodoricus Gothorum Rex; si male non digero temporum seriem; ut Zenoni rerum potienti morem gereret, Duces Odoacris, qui ingentibus Thurcilingorum, et Herulorum copijs Italię annis quatuordecim imperauerat, non procul Aquileia ad Amnem Soncij magno certamine profligauit..

Vbi ea pervegisset tum docendo, tum pascen=
do, quę ad Episcopum optimum pertinent,
moritur Episcopatus sui anno XXIX.
Suffectus in eius locum Marcellinus, Anas=
tasij temporibus, Basilicam suam ma=
gna solertia restituit, quam Attila pręce=
dentibus annis, cum Vrbe solo ęquarat.
Diuinum auxit cultum, docens à sim=
plicitate, puritateq; animi nè exciderent,
quicquid affectus impiè suppeditasset.
Anno perijt quintodecimo, q regere cęperat.

Stephanus. Macedonius.

Dum rerum Iustinus potiretur, natione Th=
rax obscurissimis Parentibus, moribus
tamen non incompositis, ceu qui rem
omnem ęquo, ac honesto metiebatur,
Stephanus Patriarchatum, ad quem ad=
sumptus fuerat, magna prudentia guber=
nauit. Prouincia cursa ad bonam fru=

gem, anno duodecimo pevijt sui Pręsu-
latus. Iustini Vero ex Sovore Nepote Ius-
tiniano imperante, Pvincipe neutiq; inferi-
ore Auunculo, si se Eutichiano Delijvio
non miscuisset, Macedonius Aquileiensis
Ecclesię gubevnacula suscepit, qui officio
univevsę Italię, non Aquileiensibus tan-
tum, communicato summa cum Cha-
vitatis, pietatisq; opinione anno XXVI.
sui Patviavchatus movitur.

Paulus.

Langobavdi, Rege Alboino; quom Impevio
Iustinus Iunior pvęesset, pev patentem
Fovo Iulij Povtam cum cuniugibus, et
Libevis in Italia ivvupeve, Paulo, qui
pietatis evat, et Vmanitatis exemplav uni-
cum, Aquileien: Ecclesiam Gubevnante.
Regem ipsum, Nepotemq; Gisulphum Ducem
Fovo Italianorum cveatum, simulq; Civitatem

Austriæ ad internitionem penè primo impetu deleruissent, non modo mitiores reddidit, sed, ut se nunquam in officio non continerent, præstitit. Sunt enim omnes feré barbari paulò asperiores, quam ut Italis copulari queant, nisi Episcopi humanitas, aut mitiores faciat, aut ipsi natiuam longi temporis conuictu asperitatem exuant. Italiam itaque regentibus Langobardis, Patriarchas Cormonum inhabitasse memoriæ proditum est, anteà ipsis Ciuitatem Austriæ post excisam Aquileiam prò Sede fuisse. Siuè cladibus Ciuitatensium id accidisset, siuè Romanorum metu, aut Barbarorum potius, Gysulphum Bello terribilem post Alboynum Principatum tenuisse; Mox Thasonem, posteà Acconem, indè Gvasulphum, insupèr Lupum, Vectarim deindè,

præterea Landulphum, et postremum omnium, prætermissis reliquis, Desiderium; qui Paulo Patriarchatus Aquileien: Diacono ob ingenium, ac doctrinam plurimum detulit; ipsos Foro Iulij Ducatum, quem per Principatus diuisam Italiam tenebant; constat sibi, ac posteris ueluti hereditarium per manus quodammodo tradidisse. Patriarchas non alibi per hęc tempora, quam rure Vitam exegisse ferunt, religionis diuersitate concordiam plurimum discendente; Langobardi autem anno Domini. 776. post annos quatuor et ducentos, quibus, et Duces, ac Principes, præterquam in Vrbe, passim agerant, ad internetionem deleti fuerunt, nec multò post Ducatus apud Forum Iulij, in ipso Italię Limine planè

extinctus. Paulus interim Praesul, nè quid acerbum, indignumue à Barbaris pateretur, delato secum Ecclesiȩ Thesauro, in Gradum Insulam se recepit, quam Nouam Aquileiam appellari iussit, et anno sui Patriarchatus duodecimo periit, eximiȩ Sapientiȩ noie de se relicto, reformatis, et instauratis quasi ferè oibus, quȩ tum quorundam delitiis, et socordia, tùm Barbarorum armis, et sȩuitia pessum ierant.

Probinus. Helyas.

Probinus Paulo defuncto dignitatem Patriarchalem obtinuit. Is Patientiam, quam sibi quotidiè exercendam animaduerteret, si frequens eet in Langobardorum conspectu, qui suȩ Sedis totam Prouinciam occupauerant, in Gradensem

Insulam propere concessit, ubi anno primo perijt; in Probini demortui locum suffectus est Helyas, qui prolapsus in Heresim, Capita tria reiecit Calcydonensis Synodi, quę sexcentorum triginta Episcoporum consensu recce= pta fuerant. Verum haud ita multo post errorem fassus, reliquum Vitę tempus, absq delirio ullo exegit, Synodum Pelagio Pontifice iubente habuit Episcoporum Viginti, qua Gradensis Ecclesia, non alioqui magnopere celebris in totius Venetię Metropolim relata honorem ipsum diu non retinuit. Heraclius Imperator ad Helyam misit Marci Cathedram, et Epistolam quandam Pelagius; hoc certè digniorem laudem, quo magis dubites Gregorius, qui eam cardinalis

tam composuerat, posteà creatus Pontifex maximus, et demum inter Divos relatus, eruditior ne eẽt, an sanctior. Ubi Helyas post Diluvio habuisset, prius mori, q̃ religioni diffidere ampliùs decretisq; Synodalibus, nedum palam contradicere, diem obÿt Patriarchatus Anno XXII.

Severus. Ioannes.

Religionem, et Fidem Severi, qui Helÿę successit Ravennàs Ep̃us impietate sua fędavit. Usus n. opera Smaradi Patricÿ, qui hominem cum tribus alÿs Ep̃is ignominiosè pertraxerat, in hęresim compulit. In ultionem tanti sceleris Smaragdum vexante Demone. Severus ad Fidem sponte reversus tùm honori diuino, tum

siæ, et gregis saluti consuluit, nemi= nem posteà passus est, ab eius Collo= quio non emendatiorem discedere. Quom autem interijsset ab inito Pon= tificatu anno XV. Ioannes Abbas ab Agilulpho Langobardorum Rege Aqui= leien. Ecclesiæ præficitur, et à Gregorio Romano Pontifice Candianus in Gra= densi collocatur. Ne prò metropolitio forsan, si bifariam non fuisset diui- sum, Gradenses, Aquileiensium lætitiam turbarent; Ioannem uetus Aquileia Pa- triarcham sortita est, noua Candianum, uno eodemq tempore, illum Regi pro= batum, hunc Pontifici, ut cognitu dif= ficilè sit, num Scisma illud improba= rint mortales, an magis acclamatione celebrarint; non enim Rex alium sum= pserat, non alium Pontifex. utrumuis

comitaretur fortuna, quod qui Metropoli uniuersę merito pręesse posset.

Martianus. Fęlix.

De Martiano, et Fęlice aliud litterarum monumentis non inuenio traditum, pręterquod quod ille annos iii. sedeuit. hic xiiii. adeò charus Langobardorum Regi, ut Fęlici semper plura impenderit quod expectasset, ne re non esset perindè Fęlix, ut nomine.

Ioannes. Ioannes.

Quid dè Ioanne dicam? Scriptum profecto non aliud reperitur, nisi quod Pręsules successerunt eiusdem nominis duo; sedisse alterum annos nouem, alterum decem; tempore sicuti conijcio, quo Bauari Rege Cacano oppressis penè primo incursu

Langobardorum Regibus proditione Romildę, quam perditè Rex amabat, usq adeò longè, ac latè impleuerunt Patriam populationibus, et incendijs, ut in ea tandem nihil esset reliqui, quod non euertisse omninò factum cerneretur, amore solo Muliercule, proh scelus! tantam seuitiam prouocante. Irrupit toties Barbarus infestissimis signis (ab eius enim furore quies numq̄ fuit) toties euertit, aut occupauit Patriam, incensis et ipsis Scribarum monumentis, unde nobis rerum cognitio temporumq ratio certior petenda erat; quę presertim uix ex omni parte fidem impleant, quę ab alijs, q̄ à Scribis Publicis sint conscripta, ut quid quoq anno, quibusue Patriarchis gestum sit in foro, quod Iulius ille Cęsar, quia uenalia à negocia=

roribus in illud tuto undequaq servi debe-
rent olim custodiendum susceperat, haud
facilè queat dignosci. Nec satis fuit turbasse,
spoliasse, combussisse Provinciam, nisi
scripta flammis tradidisset, et quod inhu-
manius fuit, eos, qui scripsissent, truculen-
tis animis et iugulassent.

Petrus. Severus.

Patriarchatum, Ioanne Vita functo, Petrus con-
secutus est, quom Iustinianus Imperio
praeesset. Synodum adversus sextam à
Constantino Patre Constantinopoli habitam,
qua non unam dumtaxat Voluntatem,
at operationem in Xpo decretum fuerat,
Aquileię indixit, orthodoxis omnibus
imprimis Romano Pontifice reclaman-
tibus. Inuenio Berengarium Regem

ut aium ergà sanctam Ecclesiam probaret
suum, anno ab Incarnatione Domini Quar-
todecimo supra noningentesimum sex con=
tulisse Masseritias in Comitatu Foro Julien.
prò Petro de Castº Iulij, sic n̄ in diplomate
uocat, ne sinam apud Carnos tanti uiri me=
moriam exolescere, in Lauco, Leuaco La=
gunae, Vinidia, Rengo, et Gorgo, cum uineis,
pratis, pascuis, syluis, montibus, uallibus,
et planiciebus, quae in Carnea sita sunt. Et
septimo abindè anno, proprium, siuè Castel=
lum Sabornianum reperio, inerto tamen
Autore, ab ipso traditum Patriarchae, ut
ad arcendos Hostes propugnaculis Balistisq
communiret, et expressè cautum, nequis eo
loco praeterq Patriarcha ius diceret, aut pos=
sideret; Petrus ubi sedisset annos XIII.
obijt Serenus in eius locum sufficitur,
qui nullo genere officij, quod optimum

deceret Episcopum, praetermisso, moritur anno circ. plenè currente, quo ad Pontificatum Aquileien. adscitus fuisset.

Calystus · Signadus.

Iam dictum quod honor, quis amplissimus, conciderat, et qui ad Patriarchalem fastigium conscendisset, non nisi apud Cormonum residere ausum. Obstabant sanè Forojuliani Duces, et à Ducibus praefecti Episcopi ex nescio quo Regis Rhotaris instituto; ut singulis Civitatibus Episcopi duo, alter Arianus, orthodoxus alter pari potestate praeessent. Calistus ubi titulum Patriarchalem accepit, nil distulit quin Amatore ex Aurelie Civitate pulso, qui Fidentii demortui locum Episcopatui suffectus fuerat, Domum illius sibi, ac successoribus Sedem vendicaret, nè Episcopum sibi aequari; quinimo ab eo superari in Patriarchali Solio

turpitèr pateretur; Ferunt P[redacted]monem, Bel-
lonis Filium Forojulianorum Ducem, æquo
animo tulisse, et Patriarcham statim com-
prehensum, ut in mare daret præcipitem, in
Castellum Pontium traxisse. Liutprandum
Langobardorum Regem, re cognita, confest-
im submouisse P[redacted]monem Ducatus ho-
nore, et Rachi eius Filio adscripsisse, ōibus
verò, qui Duci fauerant in carcerem mis-
sis P[redacted]monem fugam parantem, quod ius
manum in Patriarcham [redacted] iniiciendi nul-
lum sibi fuisset, in Regis gratiam deniq
per Filium redijsse. Calistus [redacted] Ciuita-
tem, quam pulso Amatore incolendam
susceperat, Basilica, et Pallatio insigni-
uit. et tam apud Regem ei uenia conti-
git quod ad res agendas strenuum Episcopum
deiecisset, q laus, et gloria simul, quod ma-
ioribus ipse clarissimis ortus morem

non vire, sed i Ciuitate resiidendi, Patri-
archis quondam assuetum, q q diu inter-
missum, singulari industria reuocasset.
Annum quom primum, et quadragesimum
absoluisset in Pontificatu moritur ingenti
desyderio de se relicto. Successit Calisto
Signadus, de quo, tametsi sederit apud
eandem Ciuitatem annos duos, et qua-
draginta, integer integros, nil aliud ha-
betur certi, nisi quod ipam, cuius erat
amantissimus, multiplicitev exornauit,
perinde ac si nihil æque sibi proposi-
tum eet in Vita, q Calistum per oia
imitari.

Paulinus.

Successit Paulinus, inter Patriarchas
præcipui nominis; circiter illud tem-

prius, quo Langobardi, capto Desiderio eorum Rege, Italiæ Regnum amiserunt; anno, ut diximus, quarto, et ducentesimo, postquam in Italiæ Forum descenderant. Gothis qui octuagenos prope annos regnaverant, non multo ante deletis. Fuit Paulinus pietate, ac Vitæ sanctimonia usque adeò rara præditus, ut pares ei Præsules minime multos invenias. Nam in optandis Patriarchis non semper habita ratio Stematis, quam magis probitatis. Premeriaci ortum, qui vicus est proximus Austriæ Civitati; et religione, quæ Christianum hominem decet à pueris ibi imbutum, constat; et qualem Aquileienses expectabant Pastorem, omnibus talem se præstitisse. Is quum Provinciæ Clades à Bavaris, incommodaque plura accepisse, Romam ad Carolum petiit

ob res gestas cognomento magnum, ut Pa=
triarchali Dignitati, atque omnium se=
curitati prospiceret. Imperator Clades mi=
seratus Paulinum, cum sum̃a cura la=
borasset, nè quid suæ Ecclesiæ deperiret,
nouis auctum Priuilegiis, ac honestatum
dimisit Episcopatus Sex benignè ei con=
cessit presente Leone tertio Romano Pon=
tifice Concordiensem, Utinensem, Rugi=
nensem, Pedenensem Penetensem, Tarsatiensem, et
qui apud Ciuitatem nouam in Hystria
constitutus est. Extat Priuilegium, adhuc
litteris scriptum Langobardis apud Ba=
silicam Utinensem, authenticum perin=
dè, ut uetustum, et tam ubique integrum,
ut nè literæ quidem Vestigium Legens
desyderet; Indè sumptum à me, exem=

plum litteris Cultioribus Urinenses gra=
tia satis illustri numeratis sex aureis ex=
cepere, quod quidam Lyncèos habentes oc=
culos inter Scribas, et Cives honoratissimi
mecum percensuerunt palam, fideq optima
sua subscriptione firmaverunt. Paulinus,
quom sedisset annos XV. de Deo, et Ho=
minibus benemeritus, moritur oibus fer=
mè collachrijmantibus, sepeliturq in
Basilica Ciuitaten:, et pluribus Clarus
miraculis deniq in sanctos relatus est.
Eius Corpus dum Collapsa à funda=
mentis (Basili.. restitueretur, ętate nostra
repertum est.

Urbanus. Maxentius.

Quom Novico Monte superato Carolus
in Forum Italij tandem descendens
Taurusinos quamplurimis suppliciis affe=

cisset, quod Henricum Pręfectum trucidassent, Urbanus ad Patriarchatum adscitus Ecclesiam suam Gradensi Plebe spoliari primus reclamavit, Venerio tunc Patriarcham Gradensem agente. Annos quinque quom sedisset, diem obijt. Maxentio, qui in eius demortui locum suffectus fuerat, per Lotharium Ludovici Imperatoris Filium procurante Synodi Sententia, quę ab Eugenio Romano Pontifice apud Mantuam indicta fuerat, Venerius Plebem restituit. Maxentius igitur officio suo rectè functus est, si cum Venerio apud Synodum putavit sibi non agendum, secus q̄ Iusticia postulabat; nèc alia ratione q̄

non ut sibi, sed Ecclesię suę pro=
desset. Vixit in Patriarchatu XVI.

Andreas. Venantius. Hentimarus.

Andreas demandato sibi munere Patri=
archali Gradensem Plebem adiudi=
cari Aquileien: Ecclesię iterum obti=
nuit, Synodi Generalis Sententia se=
dente Leone tertio, Lothario⸗q; impe=
rante, ut insequentium temporum
Patriarchę facilius sustentarentur si
quis eis posteà occupare conaretur.
Annos quom decem exercuisset, pręs=
titissetque Patriarcham probum, fato
concessit. De cuius successore Ve=
nantio nihil affertur, quam quod annos
XIII sedit. Inde Hentimarus Patri=
archale munus obiuit; suę Sedis

iura, dignitatemque tueri nunq̃ des:
titit, et Gradensis Plebis confirma:
tionem denuo Papiæ impetrarit eo:
dem Lothario, Filioq; Ludouico re:
rum potientibus, ut decretum tot
probatum Synodis firmius esse per:
geret q̃ ut quispiam Plebem ampli:
ùs usurpare posset, aut eius se par:
ticipem agere, quom eo profecisset
malitia hominum, ut neq; à Clericis,
neq; à Laycis, modo res posset ex
uoto succedere, iniuriam abstine:
retur Anno tandem Patriarchatus
sui XXI ex humanis decessit.

Lupus. Valpertus. Federicus

Lupum indè Patriarcham creatum
Imperator idem Ludouicus rar

censuit esse protegendum suscipere, ne quis Patriarchalem dignitatem minuere auderet. Si quidem adversus incessentes titulo proctetionis hmoi premunitior estimandus esset, q̃ si nullius Principis fretus auxilio solus mansisset. Walpertus in Lupi demortui locum sufficitur, qui Carolum secundum Ludovici Filium cognomento Calvum Romam ad Ioannem viii. Pontificem Max. Proficiscentem, ut ab eo corona Imperij donaretur, honoris gratia prosecutus est. Aliud non extat de ipsis, quod alicuius autoritate tueri queam nisi q hic annos sex, et viginti in Patriarchatu vixit, ille treis tantum. Surroga=

iura, dignitatemque tueri nunquam des:
titit, et Gradensis Plebis confirma-
tionem denuo Papae impetravit eo:
dem Lothario, Filioq. Ludovico re:
rum potientibus, ut decretum tot
probatum Synodis firmius esse per:
geret q̃ ut quispiam Plebem ampli:
ùs usurpare posset, aut eius se par:
ticipem agere, quum eo profecisset
malitia hominum, ut neq. à Clericis,
neq. à Laycis, modo res posset ex
uoto succedere, iniuriam abstine:
retur Anno tandem Patriarchatus
sui XXI. ex humanis decessit.

Lupus. Valpertus. Federicus.

Lupum indè Patriarcham creatum
imperator idem Ludouicus par

censuit esse protegendum suscipere, ne quis Patriarchalem dignitatem minuere auderet. Siquidem adversus incessentes titulo protectionis huiusmodi praemunitior aestimandus esset, quam si nullius Principis fretus auxilio solus mansisset. Valpertus in Lupi demortui locum sufficitur, qui Carolum secundum Ludovici Filium cognomento Calvum Romam ad Ioannem VIII. Pontificem Max.m Proficiscentem, ut ab eo corona Imperij donaretur, honoris gratia prosecutus est. Aliud non extat de ipsis, quod alicuius autoritate tueri queam, nisi quod hic annos sex, et viginti in Patriarchatu vixit, ille treis tantum. Sarroga=

tas in Valperti defuncti locum Fede=
ricus Patriarchali dignitate insignitus
est. Vir humanissimi, mitissimique
ingenii, quippè qui singulari comi=
tate, et modestia didicisset monstra,
uel Scythica, et captare, et in offi=
cio retinere, quę armis alioqui co=
ercere nunquam potuisset. Carolo enim
tertio cognomento Crasso imperan=
te, Scythas in Panoniam egres=
sos, quę Aquileiensis Ecclesię di=
tioni iungitur, ex Bauaria, ubi
non nihil, pulsis Incolis resede=
rant, in Italiam mouentes huma=
nitate, ac modestia incunctanter
repressit; ut Italia abstinuerint,
secus aut deleuissant funditùs,

aut crudelem in modum afflic=
tam in ditionem suam redegis=
sent. Scythę in devastandis Pro=
uincijs nihil pensi habent, ita
Iulij Forum unius comitate, cum
reliqua Italia Scythicę immanita=
tis metu liberatum est. Fuit prę=
terea Federicus Vir pręterq; quod hu=
manissimus ~~[illegible]~~, etiam liberalis=
simus, ~~[illegible]~~ miserias pauperum susten=
tare elemosinis assuetus, uiam
in cęlum sibi muniuisse creditur,
quod utinam tàm verè sit conse=
cutus, ut inscriptum eius Sepul=
chro apud Aquileien. Basilicam
Epithaphium benè indicat. Mori=
tur tandem, et in ea sepelitur,
post annum Patriarchatus sui

tertium, et quinquagesimum.

Leo Ursus Hongelfredus.

Leo creatur Patriarcha, tempore quo Stirps Caroli Magni titulos Imperij amisit; Berengariusq arripuit Foro Iulianus Dux, à Langobardis Regibus oriundus; quorum dum repeteret Regnum Ludouicum deuicit Arnulphi quondam Imperatoris Filium, luminibusq priuauit. Pollebant tunc Aquileienses Patriarchę plurimum inter Principes, non usq adeo tamen quin aliquando iniurijs hominum inualescentibus, quom precipuè ditionem, immunitatesq tueri conaventur, in Vitę discrimen inciderent. Itaq Leo dum libertate Ecclesiasticas spoliari se pati

nollet à Rodoaldo quodam Lango=
bardo ~~cum~~ confossus interijt. Bonaeu=
us haud ità multo post Principes
ob tantum Crimen Aquileiensi Ec=
clesiæ publicanda censuere. Sedit
annos XXII. Quom autem Beren=
garius Secundus à Rodulpho Bur=
gundiorum Rege pulsus ab Italia
ad Vngaros confugisset, Patriarchatum,
Vrsus inijt, Ecclesiæ rem auxit, pru=
dentissimeq; administrauit. Nam ab
Vgone, qui Italiæ Regnum occupaue=
rat, et à Lothario eius Filio, quem
Berengario superato Italiæ Regem
reliquerat, Natissæ Amne donatus
est, qui inferius etiam Amphora no=
minatur, et Placito dè Sculdasia,

quę dicitur Ampliano, nè à rurbis Privilegij discedam. Infirmos, et Pauperes, quod est Pastoris proprium, tum consolando, tum pascendo mitissimè iuuit, omnes haud aliter, q̃ charissima membra, curę habens. Moritur tandem, et sepelitur apud Basilicam Ciuitaten. anno ab initio Pręsulatus tertio, et vigesimo Post quem Hongelfredus in Patriarchatu, ad quem adlectus statim fuerat, annos totidem uixit. Vir optimus, q̃ non modo nobilissimus, à Berengario Secundo, qui Italię annos septem imperauit, mox ab Othone, qui primus Germanorum Imperij Corona donatus fuit, immunitatibus, Priui=

~~...~~ lapillisq; pulcherrimis insignitus est, posq̃ per Iuly Forum Italiam Berengarium ipsum ad obsequium compulisset. Nec reperire est Patriarcham quempiam, qui non opes Ecclesię in Successores suos integras, et auctas trans mittendas curarit.

Rodaldus.

Defuncto Hengelfredo Patriarchale munus adeptus est Rodaldus, non generis ~~non~~ solius splendore, sed animi quoq; prestantia nobilissimus. Huic Pœna Rodaldi unius Langobardi, à quo Leonem paulò antè interemptum diximus, ~~...~~ pleraq; Ottones dono dederunt Secundus, et Tertius, data quoq; anteà Decreti eorum autoritate

ualida reputata esse iusserunt. Impe=
ratores, ambo pietatis, et munificen=
tiæ veræ militaris gloria præstantis=
simi. Secundus Primi Filius fuit
ex Aluda Lotharij Filia, quæ simulatque
Italiam cum millibus quinquaginta
hominum per Patentem Novo Iulij Cam=
pum ingressus Berengarium, Albert=
umque Regno depulerat, è Carcere duc=
tam Uxorem duxit, à quo Gregori=
us Quintus ad Pontificatum ves=
titutus, Lege, quæ Servatur adhuc,
sanxit, Imperatorem Germanum esse
oportere; nimis, ut aiunt, facilè per=
suasus, quod Germania sua semper bel=
lica Virtute Nationes reliquas ante=
cellerct; ex Diplomate uerba sumam

ipsius Imperatoris, ut scriptis, plus, et Fidei, et autoritatis accedat. Ea ad hunc sonant modum = Abbatiam de Sexto, cum Vniuersis Pertinentijs, et quicquid Rodaldus, qui Leonem Patriarcham interfecit possidere uisus est Aquileiæ et in cunctis Foro Iulianis Finibus, nec non omnes res, et proprietates Autoni, quas per Præceptorum paginas nuper de Berengario diuæ memoriæ acquisiuit, et quicquid de iure parentum ei obuenit. Item in prænominata Comitatu Foro iuliensi in Vico Patiano, seu in Cortiano, uel in Ronchas, aut in Prebendiaco, aut in Auliaurico, atq in Foliano, uel in Motione, nec non, et Castrum, q uocatur Farra, cum omnibus

suis pertinentiis, intus, et foris, et
quicquid inter Flumen Liquenti=
am, inter duas Sorores, et viam
publicam, q' Stratam Ungarorum
vocant, interiacet usq. ad Littus
maris, Ven: Patriarchę Rodaldo,
et per eum suę Ecclesię suisq.
Successoribus nostra Imperiali aut:
oritate a nostro Iure, et Dominio
sequestramus, et in eius suorumq.
successorum ius, et Dominium oio
transfundimus, et delegamus habendi
Potestatem, ~~[illegible]~~ omni contradictione
remota; ~~quis~~ quare nullus Dux, Marchio,
Comes, Vicecomes, aut Sculdasius,
seu aliqua Persona in predictis lo-
cis habeat Potestatem placitum te=

nendi, aut aliquam dationem, vel —
redhibitionem requirendi, nisi solus
sftę Eccę Aquileien. Pont.x vel illius
Vicarius = Apponam, et verba ex altero
Ottonis Diplomate, quę ut minimè sunt
infrà maiestatem Imperatoriam, ità nec certè
indigna q à Scriba reserventur. Postulationibus
Rodaldi Patriarchę s: Aquileien: Ecclesię aures
nostrę Pietatis accomodantes corroboramus, et
firmamus eidem Ecclesię, atq Patriarchis ibi pro
tempore constitutis Castra de Buxa, Phagagna
Croang, Udene, Brattan, cum omnibus pertinentijs
tres tenentibus militarios, ut homines infrà
hunc terminum habitantes ad nullum placitum,
et ad nullam districtionem eant, nisi ad Patriar
chalem potentiam, neq alicui Censum reddant, neq
ullus herbaticum homo tollat, sed cuncta quę
infrà ipsius terminum sita sunt, in ipsius potes=
tate, suorumq successorum sint. Sunt et hęc
ottonis ex alio Diplomate. Damus, et concedimus
Rodaldo Patriarchę Aquileien:, et successoribus

suis

suis in perpetuum omnia iura Ecclesiæ Aquileien:
et ultra ipsius Curtem unam vocatam Lunas, cum centum
mansis, Curtem, quæ vocatur Maniagh cum triginta
mansis, quibus superaddimus decem mansos, parti-
terræ Monte Maniacum, et Plebem Sancti Mauri,
cum sex Casalibus, quibus superiungimus sex,
quæ omnia determinantur, atque discernuntur infra
decursum aquæ Celinæ, et rivi vocati Tornens, et
Ecclesiæ Sanctæ Mariæ quæ vocatur Mercandello,
nec non omnes alias Curtes, et Plebes, quas Ecclesia
Aquileiens: possidebat. Insuper largimur eidem
Patriarchæ, et successoribus suis, ne aliqui ho-
mines, et residentes in terris Aquileien: Eccl.
Collectam, vel aliquam publicam redhibitionem
solvant, neque placitum custodiant, nisi ante præ-
sentiam Dni Patriarchæ, vel eius officiatum
&c.: addo ex alio Diploma
Damus donamus, et concedimus perpetuo Ro-
daldo Patriarchæ Aquileiens: suisque successoribus
Castrum in loco nuncupato Interciras subtus
Cormonos, cum omnibus suis pertinentijs. Accedant
et hæc Othonis ex alio Diplomate. Transferi-
mus

nus sibi Rodaldo Patriarchæ Aquileien: duas Cortes unam in Corte de Tersia, et Corte S: Viti, cum omnibus iuribus, et pertinentiis ad ipsas Cortes intus, et in circuitu pertinentibus. At Rodaldus verum Eccleæ Procurator, et defensor optimus, Vita tandem decessit, Patriarchatus anno secundo, et Quadragesimo, quem honestissima quoque Almi fama post Cineres, ob Liberalitatem egregiam comitatur. Quoniam vero rarius in Privilegio de aqua Calrig mentio fit, haud absurdum puto proferre, in medium, habitatione magis antiquitatis amitæ quam meæ dedicantes, Epitaphias me puero ad Celinam inventa, quæ diu latuerant, digna profecto, ut illis antiquitatis honor præstetur, si etiam antiqua non essent.

C VERGINIO SVAVISSIMO FILIOLO RARAE PVLCHRITVDINIS, et DEPEDITATIS ADVLESCENTVLO AB AQVILIANIS EQVITIBVS PRESSO DE PONTE LAPSO COLLISO AQVE MISERABILITER EXTINCTO · C VERGINIVS LEGATVS · L POSTVMII DICT· ET LOLIA · L FILIA DILECTISS CONIVX INFOELICISS· PARENTES POSVERE · PLVTONI, ET PROSERPINAE · C HOSTILIVS, ET P· EGNATIVS VEITOV QVINTADECIMAE

LEGIONIS TRIBUNI PRO SENATU P.Q.R.
CUM BARBARIS DIMICANTES PARITER
OCCISI HEIC PARITER IACENT, SI
NGULARE POSTERIS EXEMPLUM,
ET CHARITATIS, ET FORTIT:
UDINIS . CELINENSES
XXI. DIES ATRATI
LUXERUNT.

IONNES

Joanni, qui Rodaldo successit otto servitius sex Episcopatus, quibus à Carolo magno diximus Diam Parthinen honestatem fuisse, nec non tres Abbatias S. Mariae ab organo, sexti, et à Valle, ad celestem respiciens vitam confirmavit, condonavit, et ne pietatis, ac sanguinitatis erga Aquileien. Ecclam exemplum aliquod prepermitteret, Sitiganj, Govitiae dimidium anno primo supra millesimum ab Incarnatione Dni, verbis navbis largiter Ecclesiam, et donamus, eum di iure Joanni Patriarche, et Eccle Aquileien. medietatem unius Castelli dicti Silicam, et medietatem unius Ville quae Schiavonica lingua vocatur Govitias. nec non

medietatem

medietatē oīum Domorū, Vinearū, Camporū, Pas-
cuorū, herbaticorū, placitorū, collectarū, angariarū,
molendinorū, aquarū, Piscationū, Sylvarū, pabu-
liticorū, Venationū, nec non oīum rerū, quas in illis
locis Aligani, et Govitię, uel in finibus locorū qui
erūt inter Toncirū, et Vipacū, et Ortaona, atq' iuga
Alpiū, cū finibus, et oībus iuribus antedictis.
concedimus insuper oēs Villas in Contrata Fori Iulij,
tā in terra de Patriarchatu, q̄ in terra de Concordię
Episcopatu, et Sexten: Abbatię, siuè in terra bonorū
hoīom, qui sinè heredibus mortui sunt, cū oībus
pertinentijs dictarū Villarū, et circū unaquaq' ipsarū p
duos Milliarios ex oī sua parte adiacentes. Damus et supra-
dictę Ecclę, atq' Largimur oē illud herbaticū, quod pu-
blicę nri exactores à Famulis, uel à Liberis in terra
prędictę Ecclę habitantibus, siuè Scusatis de Monta-
nis in herba uenientibus p Ficariā, et Petra ficta,
nec non p Clusā de Auentione, uel ubicumq' trans-
euntibus exigere solebant nullā sibi, uel Regi suo
exindè partem penitùs reseruando. Ioannes quoq; Patri-
archa Gradi Plebē ab Ursone, se Gradensē gerente,
corā Diuo illo Henrico Bavarici sanguinis maximè
celebr.

celebri, qui imperij Corona donatus à Bonifatio VIII Romano Pont. Creditur, celebs uxore cum Sinigunda Uxore Sanctissima Femina, pertinacius retinere con-questus à Moritur tandem anno MXIX. à Sepultura initio

Poppone.

Viso Concilij decreto, tam Romæ, quam Ravennæ habiti secundum Popponem in locum Joannis demoti suffectum proclamabat Gradi plebe excedere iussisse, nec non titulum Patriarchæ Gradensis ipsum prædecessoresque sibi perperam usurpare denuo declaravit. Poppo interim thesauros ædes, quos in Gradi invecta à Paulo matu Langobardicæ immanitatis anteà convectos, non ignorabat, cum Libris, Calicibus, Paramentis, Vasisque aureis, et argenteis, nec non cum Evangelio, quod Marcus manu sua Græcè scripserat, Sanctorumque corporibus, Aquileiensi Basilicæ reddidit, ipsamque non hostium maleficio minus labefactatam, quam vetustate collapsam, duobus porphireticis Columnis, ingenti sumptu à fundamentis restituit, nec non præsente Conrado, cui Joannes XI. Pontifex summus datum suo

assensu

ascensu Imperium fecerat, cum Cardinalibus duobus,
et Episcopis Viginti Beatissimae Virgini solemniter con-
secravit, ab ipso Joanne missis ex Urbe Marci Pontificis
et Quirini Episcopi Martyris Corporibus, aliorumque Sanc-
torum religuijs templum insignitum redditum est. Titulo
Privilegijs aucta, ut Patriarchae Aquileien., tanquam Pri-
mati, Tergestinus, Emoniensis, Polensis, Petenensis,
Justinopolitanus, Concordiensis, Opitergensis, Feltrensis,
Bellunensis, Patavinus, Vicentinus, Veronensis, Triden-
tinus, Mantuanus, et Comensis Episcopi tenerentur
in appellationibus obtemperare. Quod Conradus auctoritate
sua Imperiali, non modo comprobavit, verum et
multas pietatis amorisque significatione alijs largi-
tionibus ampliavit. Verba ex eius diplomate, leg.
[illegible] concedimus, et [illegible] Popponi
Patriarchae, et Aquileien. Ecclesiae quandam silvam
in Pago Forojulij, in Comitatu Varienti Comitis
incipientem a flumine Lontij, usque ad mare, et sic sursum
[illegible], quae [illegible] ducitur Ungarorum, usque in illum
locum ubi flumen Flumon nascitur, et [illegible]
[illegible] per flumen usque ad terminum, qui est inter
praedium Ocini hospitis quod vocatur [illegible]

Neroni
naon, et initio predicto Sancti beati Albani, et usque
flumen Medune, sursum eius decursum usque ad flumen
Liquentie, et usque ad Liquentie introitum in Mare,
ita quod nemo de cetero in dicto Foresto, et ultra,
usque Licentiam dicti Patriarche, et successorum
suorum habeat potestatem. Anno MXXVIII Post
Henricus tertius Imperator, bello strenuus in
Diplomate anno salutis MXL ista tradidit
Popponis dignis Petitionibus aures nostras dapsiliores
accomodantes, corroboravimus, atque huius precepti
[illegible] Regina [illegible] inibi Aquileien.
Eccle, omnes rectoribus, qui pro tempore fuerint,
omnes Episcopatus Abbatias, Plebes, monasterium
[illegible] monachorum [illegible] Puellarum, nec non Xenodochia, Castella, Thorea, Ripatica, Ville
Foresta, omnesque eiusdem Ecclesie Possessiones, quas
ipsa Eccla olim per precepta Regum, sive Imperatorum nec non Privilegia Apticorum usque modo visa
[illegible] : Et [illegible] nova terrarum eiusdem Eccle
[illegible] videntes, quesque presentes [illegible], nulli Lav
[illegible] [illegible] Ecclesia [illegible], nisi Aquileiensi
[illegible] et [illegible] Patrie, eiusque successoribus,
placitas

placita, et constitutiones, collectas, atq. servitia, Jura, et suffragia, seu omnes publicas functiones de Castellis, Villis, et Aquilejen. Eccle, et de universis hominibus inter eiusdem terras Eccle habitantibus, quas antecessores nostri suo antecessori Ioanni Patriarche, suisq. Predecessoribus p diversas pregs pro viris ... contulerunt; Eodemq ordine, ut nullus Dux, Marchio, Comes, nullaq. Regni nostri magna, vel parva persona in Castellis, seu Villis supradicte Eccle placita, aut collectas facere, et homines angariare presumat, preter prefatum Popponem Patriarcham, suosq. successores, qui Aquilejen. Eccle Sede tenere videbuntur; sed S. Aquilejen. Eccle Patriarcha, vel Judex, vel suo habere nuncius in jam dictis Castellis et Villis placitet, et omnes ... lites inter eos exortae fuerint, Legali Judicio, vel Legalis missus Potestative determinet. Patriarcha autem Poppo extra Aquilejae ... Monasterium extruxit, magnisq. proventibus et donis locupletavit; non voluptatis, sed eterne parande salutis gratia; et ut Virgines quae ... necessariis ... Vite subsidiis nunq. destitute, ... debe...

deliciisque contemptis, secessum vivement tam religiose, ut in quibuscumque periculis possent iure optimo apud Deum deprecatricem adhibere. Beatissimi Abbatiam Virginum sub Divi Martini nomine construxit, proventusque perpetuo honoravit, in memoriam fortassis Victoriae contra Maximinum; cui pondum in obsidione, ut diximus, Aquileiae laboranti Belenus Deus, quem interpretantur Apollinem, opitulari ferebatur. Ubi sedisset annos quattuor et viginti, moritur nomen Venerabilis Patris apud Posteros consecutus, sepeliturque in medio Aquileiensis Basilicae. Hac tetestit, qui Sepulchro inscripsit. Poppo Sacerdotum Lux, et decus Ecclesiae!... Corona Romani spes unica Imperii. Nam ad supremum usque diem ingenium ad sanciendam Ecclesiae dignitatem accommodavit, et ad augendas vires suas omnes promptissime attulit.

Questi due versi vogliono essere scritto in metro, e distinti.

Heberardus, Gottopoldus

Heberardum mores boni Pontificatu dignum fecerunt ipsius tamen gestorum, qui honorem nominis tantum retinet, alia

alias non habetur memoria, & viri q pcurrg redit annos.
Praefectus ê post eu Gottopoldus, qui Ecclam Sanctae
matris insignatam, auctamq Privilegijs reddidit.
Huius precibus Plebs Svadi, q Praedecessores ereptae
sibi tot in gravitur questi fuerant, ab Henrico tertio
Imperatore, et Alexandro secundo Pontifice multorum
Synodorum, Principumq autoritate subnixis denuo restituta
ê, ut noscamus in Aquileiensi clade, ~~Sanctae~~ monstri Plebes, et
iuris non ambiguitateq, quaterq laboratum ... Episcopati-
bus ita excedentem cum regalibus renovato Privilegio
ipsa sedes exculta. Edificavit Canonicis Regularibus
Monasterium S. Stephani ad Aquileiam, quod postea inco-
lendum Saecularibus traditum in desolationem pene abijt
Ducatus Foro Iulij, cum Marchia Histriae, Bonisq alijs
Ecclae dono datis ab ipso summe Lenitatis Imperatore,
~~quinquies~~ quamquam aliquando Pontifici summo adversatus ê sit. Verum
administrato per annos decem Patriarchatu Miser tandem
efflavit animam; Miserum dixi, nam tale indicat sepulchro
insculptum Epitaphium, â me de industria praetermissum,
quod amunctioris navis ~~aliud~~ hominibus sub ~~f~~ fidei
credi tuto posse.

Rationgerius. Sigvadus.

In demortui Gottopoldi locum Rationgerius in Patriarchali sede Praefectus e, de quo nihil habetur, quod in medium adduci possit, praeter annos quatuor Patriarchatus, quos vix egressus periit. Sigvado autem Successori idem Henricus imperator liberalitatem non vulgarem exhibuit. Ad Eccle. Aquilejensi Marchiam, Carniolam, aliaq. loca dono dedit, et quo magis pietas eius emineret, ab aliis data antea, confirmavit, Urbano II. Pontifice Max.: itidem oia comprobante. Ab hoc Antistite multi ex Carnias Mavas. Ivaduchum, Aurhanum, Villam, S. Heli: rum, Poyimam, Favlam, Brugam, et alia quaedam loca magna frequentia petierunt; ea ut incolerent, cum coniugibus, et liberis, tum ut Agros incultos primum proscinderent, diu accurate prius expendisent, ne commigratio male cederet, atq. Valvatim impetravunt ab incarnatione Dni anno sexagesimo septimo supra Millesimum. VIII. Id. Octobris. Sigvadi iudicio suffragantes, et posteriores subscripsere Henricus, Federicus, et Vodalricus, ut a Vualtero postea descriptum ab authentico legimus. Hec Carnis avitrov male cessiue, Gens e, ut congerat, nullo proveus laboris genere abstinens, cum magna cognatorum manu longe progredi ad texendum catervatim solita, ut nescia rerum ne

ne sit labor religiosus, quam animi; si perinde corporis ut animi perstet vigor, non denique evagant. Moritur Sigvardus anno ab inito Patriarchatu decimo:

Henricus · Fridericus · Udalricus ·

De Henrico, et Friderico nil extat, quod posteris testari possit, praeterquam annos ille sex Patriarcha vixit, unum hic duntaxat; quibus defunctis Odalricus Patre Meginardo Goritiae Comite, Antistes Aquileien. creatus est. Huic Pascalem Secundum Pontificem Maximum; quoniam ipsos ab Henrico Quarto delectos autoritate sua confirmare detractaret; captum Imperator ipse custodiendum tradidit, ergo quem se non custodem Odalricus gessit, sed ministrum, ac servum habuit, ut nec melior Dnus videretur, nec deterior servus; quippe qui ne minimam quidem occasionem praetermiserit, qua insigne reddi eius modestiae, et servitutis testimonium posset. Nec parum ex sententia cessit, à Pontifice enim facto libero, cum sedes Episcopales tum Armis, tum emptis suffragiis occupatae videbantur non solum Episcoporum confirmationem, sed pacem, et Imperii Coronam quoque extorsit; Licet ea mox à Ravennati Episcopo se denuo insigniendum curaverit, quod eam à Pontifice quodam modo invito diceretur expressam. Sucessit

vero

nere ea captivitas neq. Sua Pontifici, neq. Imperatori probosa fuerat, ob suavitatem dexteritatemq. custodis, ab utroq. auctus multis Patriæ honoribus fuit. Is anno sexagesimo supra millesimum Religione, revictus Rosaty monasterium Basilicamq. in honorem Beati Petri extruxit Abbate Gerardo constituto sub regula S. Benedicti mi: tisq. collatis donis, ac proventibus additis, ex Agro Revum fundis decem, quos patrio more Marisos vocamus ex agro Laeniam à Prato quibusdam alijs, accesserunt ijs ex Meginardi Patris eius Lirevantune fundi Centum quadra: ginta adiecta ab Henrico eius fratre. Bragam Plebem, cum Capellis filialibus, Decimis, et quartesijs, ac Basilica S. Ioannis cum cum nonnullis Montibus, nec non Basilica S. Andreę, cum quibusdam fundis ex agro Iustinopolitano, addidit Henricus fundos ex agro Slaco, cum Montibus adiacentibus ex agro Sedale, utrumq. Boriane maioris, et minoris, Potratoni vedę, Melischę, Preschę, Ivirischę supra Villinam Idrię, Liuinę, Vallis Roncinę, Modrenę, Teslè, Hensoni Podgovi, Luckmicę Morę, S. Lau: rentij in Collibus S. Martini, Cossani, Cusschę, Cormoni Medeę, Veuę, Romansi Viglesi, Incevarzachi, Britta: nę Locavizzi et fundo uno trans flumen Vipaci suo Oppido Tolmmbergę. Dolati sunt, et à Meginardo, Mar-

quardo, et Henrico, aliisq Goritianis Comitibus fundi in Curiis ex aquis Cesar.., Seriache, Morzane, dore, S. Marie seu oppido Cesane, S. Crucis, Vdalacine, Dobrachiche, Codine, Suope, Scopulachi, Sabvaruzi, Piscaruzzi, Lovianzi, Corize, Albanelle, et Selzachi, et plurimi alij; Monasterium Rosatij liberalitate Comitum Goritianorum ne dicam profusione tam opulentum redditum Lattie, quemadmodum in actis Vualtheri invenio editis à Dominico Tabellione in Carnano prope Castellerum, non abnuente Vostfuado Comite, Advocato suo, Tribello, Mor-zentum, et Mavis Lorbum, quæ dicitur Lemerrize ad Columnam cum Sacello Divi Laurentij Lucipius e Castela de Jvezio et Tijrum ab Oldarico eiusque Parentibus Comite Vostfuado. et Ema dono Patriarchatui tradita, cum omnibus, que circà Lacum de osia possidebant, ac in Valle de Jverio Vriuanica Quarzach, et Jacuich Federicus Imperator sua auctoritate confirmavit. Vbi Lattia annis septem, et viginta Aquileiensi Ecclesiæ præfuisset, vita obijt.

Geraldus · Peregrinus.

Geraldus Patria Foroiuliensis Vico Premariaci Oriundus, cui oppidum Arnsburg Civitatis propinquum diximus, Parentum tantum natalibus celebri ad Patriarchatum gradum

erectus ē, qui æmulatione probitatis, ac sanctimoniæ cum contervarso certant, ut ex utriusque Vita, et administrandi ordine verâ havi[...] credevetur é cœlo ad mortales rediisse. Marchia, Carniolæ ab Henrico iiii Imperatore Henrici iii. Filio dono data Gerardo anno salutis septuagesimo supra Millenum [...]cit, ut eius nomē desiderat[...] adhuc est, sed quom in Præsulatu vixisset annos xii. Moritur. in emortui locum Peregrinus sufficitur, à quo Henricus ii. Pont. Max., quom Aquileiam pervenisset, exceptus ē magna Veneratione. Abiit hic Patria, quando Lotharius ab Innocentio secundo Romano Pontifice, quē in pristinā dignitatē ex Gallia Romam reduxerat, Imperij Coronā accepit; à quo non prius abeundi facultatē petijt q. collecto favore, et gratia officio Regali [...] donatio[...] Addentur ex huius Præsulis munificentia Aurisio Abbati Rosacio Dñi. Bridij anno trigesimo quinto, nova centesimā, et mi[...]simā, Plebs ~~[...]~~ Honichshemi, Decima Cirschg, fundi undecim ex agro Camini, Mons Liwich

Faber unus, in Civitate Brixina, et Carpentarius unus in Curavia. Odalricus Agunt Archidi. unus ad Liberalitatem innitabatur, et ipso presente Rathar mandos quattuor ex aevo Vicesmii in usum Laminum S: Petri condonavit. In Castro Brisachi Conradus Salzpurgensis Eps, et Romanus Gurcen: decimas Rhaetiae solvere sponte se obligaverunt. Et Engilbertus Oberstagin, Conradus de Brenn, Diepoldus et Fratres Reginardus, ac pleriq alij, quod id fere omnis Ribri placuit obligationem solvendae decimae ex aequali Iure sibi recipiendam putaverunt, ac i per universam Regionem Vota pro more Eccle augendis publice recepta fuissent. Super hec inijt Peregrinus transactionem cum Goritiano Comite, gratia tam Goritiae, quam Mosprugg quorundam deprehendibus, Feuda ac S: Agunt Eccle: Utinam gratia ab incendio, tam a sinkis tuta sit cum reliquis veteribus Diplomatis, quae nec ulli praebetur videndi copia, nec depromuntur unquam ex secretissimo Sacrario, in quo nullius commodo, aut voluptati, sed suo tantum exitio iacent, quod ne utile sit, an secus, ipsi, ad quos pertinet, viderint. At Peregrinus senl. et ex. sententia;

quantum in eo fuit administrata Eccla anno Rathus sui XXXI. naturę concessit.

Gottifredus · Vdalricus ·

Post Peregrinum Gottifredus honorem Patriarchatum adeptus ē, à magnis Regibus ducens originem, tandem de hac natione quod ei reddita fuit ab Othone. iiii. Ro. Imperatore. Marchia, Carniolę. 1208. Ludouico Bauarorum Duce, qui occupauerat, non abnuente. Quum vero prudenter, et mature gessisset annos duodecim administrationem Ecclę, moritur. In demortui locum asciscitur Vdalricus .ii. qui, Aplicę sedis Legatus egregie A. Pontificibus maximis Adriano Quarto, et Alexandro tertio Priuilegia impetrauit; oia suis maioribus concessa rata, fieri et confirmari ... Ecclę iu; dignitati sedulo consuluit. Obtinuit Imperialia, et Regalia à Federico Aenobarbo suo Consanguineo quem Adrianus ... insignibus donauerat. Marchiam item Istrię, ... aurium, Carniolam, Forojulij Ducatum, et quic- quid ... ... iure ... sit inter ..., et ... Addidit Federicus ... ... que pertinent, ad quot quot ...

in ea porrigantur. Postea vero cum Alexandro pariter Armensis [?] sed, post longam discordiam, Varetij iniijt, cum tanta bonorum suorum Ecclesiae nil distulit, quam Patriam crearunt totius Italiae Gubernatorem. Sed ex moribus Ystanorum Principi saecessant dissidia unde rerum, et civium urgente temeritate, nobis extrema permaes nascitur. Henricus interim, qui se Gradensi gerebat Patriarcham, cessit, ratam. Iur. Metropolitico, Episcopatibus, Iurisdictionibus, Thesauris à Poppone Grado quondam erectis, nec non predijs bonis, quae ex Agro Aquileiae, Nouiani, et Zermulary sibi per summam iniuriam vendicaverat. Latisanae plebem dumtaxat, ac S. Flore in ea pactione sibi reservavit, ad vitulo secius Patriae Aquileien: Quartam decimum ipsarum et aliud libere licenter accipere. Odolricus tandem anno sui Patriar. XX. periit, quem nunquam Tecam suam indiligenter habuisset.

Peregrinus.

Anricus Gonocastrensis et Viglenda eius coniux coram Peregrino, qui Odolrico successit fundos decem Romano Encorduce... ipso Dono dede... ...

melius, Antonius, ... reliquit. Fuerunt ambo ... Publice Quaestores ex agro Saccolio, treis ex agro Morram prope ... ex Colle ... duos, et unus ex agro ... anno Natalis Dni nonagesimo sexto ... et ..., Et ipsos statim ab eo ... nomine receperunt cum Colle ubi ... abolierunt; et ea lege ut ipso semper habere dimidiumq fructum ex ipsis fundis quot annis pendi deberet. Per hec tempora ... reis ... nobis ... formidabiles; Quo Liberis municipibus arma in Pathum vertentes ... incursionibus patentem ... universam occupaverunt. Soli ... non modo sese Urbe ... passi non sunt, verum et interfecto quodam Comitate, qui magno ... terrori fuerat, animos suis ... restituerunt. Romanus Pontifex, ... Verbis ... monuerunt, ut ab ... armis discederent, ipsis alioqui Patribus se à navigiis, sub pena Anathematis interdictum. Missus ... à Pontifice Legatus, ... instanti, ad ... occupatio relaxationem ... coegit. Patria inde rebus compositis

ad exornandas Basilicas converrerus, Civitatemque splendidè reparatam donis multis ex Auro, Argento, Gemmisque auxit; tabula imprimis ex Argento elato, Aquileiensem tamen longè insigniori; quam Veneti, qui Patham non absque sui nominis familiaritate sibi connexeravant, multo post in pignus acceptam mox Beati Marci Thesauro ascriptam, nunc summa Veneratione custodiunt. Nec defuit Contentio inter Paregrinum, et Meynardum Goritianum Comitem, quid quantumque Engilberto eius Patri ob id solveret praestare, et iuravi, quod advocatum ageret Aquilejensis Ecclesiae. Eisdem n. Comitibus id muneris ex institutione maiorum dabatur, et quidem continua lite, ne quando unquam deberiorem Ecclesia haberet successorem advocatum sortitas. Quam à Patha iniuria, ne quidem ab illis, qui se vocant Socii atavios et Cardinales, temperarentur. Contentionem Dilbritus Tontifortis, Herfordus, Bertisbargius, Folcherius, Dorimbergius, et Peregrinus Sabelius, ut Petrus Imperialis scribas memoriae prodidit, informatione recepta, concordi arbitrio in Aesturia Civitate sopiverunt, sabatiis nuq, anno millesimo ducentesimo secundo 30° Dec.° Moritur Peregrinus anno sui Pathus XIIII.

Volpinevicus

[illegible] à [illegible] sexto [illegible]

[illegible] Quarto, ab Innocentio sexto, et ab Honorio sexto

Sedevicus [illegible] Imperio [illegible] sunt, q[illegible]

Volpicevio [illegible] [illegible] Pathe [illegible]

[illegible] Imperatorum et Principum [illegible]

Pietate, [illegible] concessa fuerant [illegible] privi-

legiaque confirmaverunt [illegible] Historie,

quod [illegible] [illegible], compertum [illegible]

[illegible], relaxaverat, sedevicus [illegible] et astra

[illegible] [illegible] invicta [illegible] in

firmavit Otto [illegible]. Erat pijs Princi

[illegible] dare optimo [illegible] Victoriam ex hujusmodi

[illegible] [illegible], [illegible] gratissima [illegible]

tarent [illegible] Pathe [illegible] tantum taxat, neque alium

Imperium sanguinis [illegible], ipsius Historia

diploma [illegible] indicat [illegible]

virima merita, et obsequia [illegible] Principis [illegible]

[illegible] [illegible]. Pathe quae Persone [illegible]

[illegible], et Imperio [illegible] Laudabiliter [illegible]

et gratitudine circa honores et profectum Imperii

tota [illegible] noscitur exhibere; [illegible]

[illegible], et [illegible] [illegible], et sanguine

scilicet
centum librarum Sr. Levibus, plagas, vulnera, homicidia, iuxta quoque et alia Maleficia, quae ad correctionem, et Bannum Principum spectare noscantur; Insuper, et omnes transactiones, et Conventiones inter Parochianum Pastorem, et Praenarratum omnes, et inter Voldavicum Pastorem, et Ingelberdum Comitem super Advocatia, et alijs factas, et Privilegijs, aut alijs Authenticis scriptura roboratas, nos, et Successoribus nos in perpetuum Regali authoritate confirmamus, et praesentis Paginae nostro sigillo roborata communimus. Sancientes quod nulla memorata Sententia nec aliquid ad ius Vocatum spectans ... aut successores suos ... pertractare. ... inter Pastores ... censendum esse. ... non nisi ad ... tolerantia, quod secum ... et ... mortuus commisisse, Tumbam Marmoream, cum ... Basilica ... in ... Pastores ... tredecim ... cunctis ...

Bertholdus

Bertholdus Episcopus Colozensis, vir e[illegible] [illegible] avunculus, Patriarchæ Aquileiensis titulo donatus est; quum in Transpadana Italia Ecelinus Patavinus, cognomento Romanus, tyrannidem exerceret Patavinusque Antonius [illegible] [illegible] [illegible] quoque [illegible] [illegible] [illegible]; [illegible] sane ad magnas res exequendas providentia, et ducem ~~[illegible]~~ Meraniæ [illegible] agnoscas. Perpetuam habuit gloriam, ibi [illegible] [illegible] [illegible] contingere [illegible] [illegible] opera [illegible] [illegible] ab [illegible] [illegible]. [illegible] itaque opera factum [illegible], ut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible], curias [illegible], S. Pauli [illegible], [illegible] [illegible] necnon [illegible] ab amne Liquentia [illegible] ad Ducatum ~~[illegible]~~ Meraniæ, et a montibus ad mare, usque per totum Forum Juli; monasterium [illegible] et alia pleraque Patriarchatui a [illegible] [illegible] [illegible], Honorius [illegible] summus Pontifex Privilegio confirmavit. Quam [illegible] [illegible] quæ [illegible] addicta [illegible] [illegible] [illegible] perinde ius habere atque [illegible]

re propria [illegible] convenientur. A tebevi o

II. Aquisquam coronato, multa personam Pvian

Legia, Imperatoris, a [illegible] Immerov factus a Gre

gorio Nono Ponti. Max. divis, referentur Verba

ex Ipsius Imperatoris Diplomate quod concessit

in obsidione Brixie Anno salutis vigesimo [illegible]

[illegible] et Centesimo [illegible] Id. Oct. ad nunc

[illegible] modum [illegible] fieri [illegible] Imperij

[illegible], tam presentibus q futuris quod electus

[illegible] [illegible] Ven. Patria Aquileien.

[illegible] proposuit presentia constitutus quod

[illegible] in Foro Julij, et in Histria [illegible], qui

à Praecessoribus suis uel ab ipso per Aquileien.

[illegible] infeudabit sunt, in Mansis, pa[illegible] uel [illegible]

[illegible], et quoniam quidam in eis obtinebant [illegible]

[illegible] contenentes, ideo [illegible] pro [illegible] coven

[illegible] et [illegible] non contenti, [illegible]

[illegible], et [illegible] Causis [illegible]

Judici [illegible] et de [illegible]

quae spectant ad merum et mixtum Imperium quae

tinent ad Jurisdictionem [illegible] Principi nostri ratione

rogatiud, se adeo pp[illegible] temerè intromitterent,
ex hoc tantum, sicut dixi, quod [illegible] Mansos, ex [illegible]
[illegible] obtinent, ad suos Dominorum attentarunt [illegible]
Quare nos [illegible], et quam hec
bona tam Predecessores nostri, quam ipse Imperij auctori-
tate obtinuerant, donavere [illegible] temeritati [illegible]
[illegible]iare, et Jurisdictionem servare integre [illegible]
[illegible] quum [illegible] spectat nostre Imperatoriae Maies-
tatis principium [illegible] prospicere [illegible]
[illegible] devotionem predicti
[illegible] Principis [illegible], quam ad nos, et Imperij
[illegible] semper, et [illegible] paratam, et expositam [illegible]
[illegible] ratione injuriam [illegible] non
[illegible]modum non [illegible]
[illegible] eidem [illegible] inventam, nec [illegible] ceteros
approbatam, [illegible]
[illegible] quod [illegible] conven-
[illegible] In [illegible] in [illegible] de
[illegible] occasione, Mansi sive mansorum
[illegible] ab [illegible] feudaliter [illegible] obtinere nos

cantur vel seu praefectu Advocatiae, vel quas ore praescripta quod Monsos, eum de Iure obtineant. Item et verbum ipsum eum de Iure, privatas et annexas ibis Mansis utilitates exponit; et Criminalibus causis et ubis Iudicationibus vel consimilibus quae ad iudicium angariis, vel merum et mixtum Imperium ... cognoscere vel terminare. Ac intromittere sine praedicti Patriae consilientia, nec mandato, sed tantum ... Patria et Officiales sui quos auctoritate ordinariae Iurisdictionis loco, et Vice sua duxerit deputandos praedictam Iurisdictionem exerceant sicut licet. ... Diplomate Tyrolense dato anno millesimo Ducentesimo trigesimo secundo Imperator ... Volumus quod licet dicto ... Patri banniare et disbannire quosdam in Iurisdictione sua ... no... Civitatibus, castellis et Villis quae subsunt Patriae, ... portitores ... Rectoris ... Statutae: ... marcas Argenti Quadringentas ... Comiti ... nec non Sede ... Feudi ... S. Laurentii et ...

Mar.

Latinae proprietate, et Ma. quattuor, quos ex vectigalibus Aquilegiae annuatim omnes accipiebat. Contrarium Comite impetrata Donationis tantummodo faciente, ... et ... Foroiuliatinae ... reg ... et omni quam ... Comes proprietate haberet quin adscripta dumtaxat ... nominare ... Provinciam Campaniam et ... et quicquid Ludovico ... omnis ab ... ... accessisset ... Comitatus ... ... Carolo Liberale pariter ... ... Comes ... Ecclesiae ... Principi ... donavit, et Provinciam ... quam Lerthardus post ... annos Hermano concessit ... Comiti ut Aquilegien. ... ipso ... felicis ... uteretur, ... Rebel... hostesque externos formidaret ... quod ... ... Aquileien. ... ... ex Patrimonio ... ... in Karinthia ... Marchia, et ... Provin... ... Adiecit et Patriarchae ... ... competeret ... ...

chronata. At quem divis obnoxio Imperatori
Constantius adhaereret, à quo ad Praepulatum [illegible]
[illegible] caeteros, [illegible] se Pontificis [illegible]
[illegible] involuit. Romam [illegible] proficiscente [illegible]
[illegible], et Carinthiae Duces Rex Bohemiae [illegible]
[illegible] honoris gratia prosecuti sunt. Pastor
optimus tributa Utinensibus non modo non [illegible]
[illegible] sed [illegible] perpetuo et in totum tollendum [illegible]
[illegible] Arthurico Nobis anno [illegible] lesimo [illegible]
[illegible] gesimo [illegible] [illegible]. Hominum vero nobis, proh dolor?
[illegible] paucis ab hinc annis subsidiorum [illegible]
in [illegible] inaexerunt. Suadet Joannes [illegible]
quod [illegible] die terra Patavinus amore Patria po
citius [illegible] excitaverunt Patavia; [illegible]
[illegible] in [illegible] quodque ex [illegible] bio [illegible]
[illegible] et quattuor absolvi debere quoniam
[illegible]. At [illegible] testes [illegible]
[illegible] marianam. Bertrot in demum absolutione
[illegible] Age [illegible] Eccleam [illegible] quem
[illegible] est, [illegible] Hac [illegible]
[illegible] extructo [illegible]
anno a quo [illegible]

Gregorius.

Ab Innocentio Quarto Romano Pontifice Gregorius Montelongus Patha Creatum Anno Dni. Quinquagesimo secundo, supra ducentesimum, et hic e.iam quinq. ante quam creatus est, Ecclesiam Aquileien. antea ei praefuit, invaserat Vir profecto Magni animi et consilij, laboris patientissimus [illegible] rexerat Civitates Bononiensium, et eo Duce Ferrariam ad Romanam Ecclesiam legatione reddiderat. Bella contra multos ad Pontificis nutum gessit, sed Ense serens, et Milite rei Ecclesiasticae tum, Dux ipse Exercitus Pontificis Parmensibus auxilio fuit, et [illegible] ipso Federico ii Imperio privato, et in Parmae obsidione [illegible] Lodovico, [illegible] [illegible] vexillo, haud segniter spoliavit, [illegible] in Basilica Civitatensi inde relatis. Est et Ecclesiae suae [illegible] ivon, et acriter quidem adversus Ulricum Karinthiae Ducem, a quo tandem obtinuit anno Dni 1261 Castella Gravanech, Lajbaci, Gorzach, Ortimburch, [illegible] chimbergh [illegible], et [illegible], et alia Loca quaedam, quae tn oia ip., ne Revignatio, [illegible] male cessisse videretur, [illegible] in Feudum concedere nō

non neglexit; Anno verò seqüenti Philippus, Vlrici Frater Electus Eccliæ Salzpurgensis consensu suo comprobavit, Vir quié moribus Probus, ac Natalibus Clarus. Mox agitato negocio Pacis Vlricus cum Patha iniit, et Eccliæ Aquileien. Agros ad Tiliam, et Fronam, ab Vlrico Sternimbergi Comite, et ab alijs se mille Marchis redempturam pollicitus e. Secus autem ne videretur redemptionem invitam suscepisse, Castellum suum Mezenuos, cum annuo quoq. proventu Marcharum Sexaginta, absq. ullo discrimine S. Eccliæ se daturum promisit. Vlricus iterum Anno Dni 1279 Civitatem Laybacen cum omnibus suis prædijs tento retinuit, cautumq. si quisquam ipsam abstrahere tentaret Eccliæ Aquileien. ad duo Millia Marcharum, Argenti solvere teneretur. Nec ab instituto destiterunt Goritiam Comites, à quibus Patria continuè molestabatur; sive à proprietatibus Labisane, Loncij, aut Potestatum vel alia de re contentio incidisset; ob ditionem enim Vicinitatem facta e, ut de Armis minus, q. odijs frequenter inter eos certabatur: ita Captus fuit Patha ad Villam novam, sub Rosacio, dum ei Albertus Comes Goritianus Insidias tetendisset, de cuius redemptione Opus Salzpurgensis, non ita multo post, cum Alberto

pepigit

pepegit, ut in ipsum, et Bohemiæ Regem compromitteret: Alberbus autem Concordiam. Ips, idemque Patriæ Vicedominus, insidijs ipsius Comitis deceptus, cum quibusdam apud Montem Medeg obtruncatus. Inde ... ... sempervi ... ... Sontij Porte, ... cum ... Patha ... prohibent. ... ... Antistes, ... Civitatem ... se ... quemadmodum vero Ecclesiastiqe ... defendendo ... quibiter ab eo semper ... hostis ... ... in proditores severe animadvertendum ... ut ... se hoc exemplo in fide, et officio continerent. Valuason de Convaco, ... nunc de alijs ... ob rebellionem ... tamque Habitantes ... alterum ... enim ... de Rem ... occasione ... ... de ... Patriæ. Huic ... ... Oppido ... ... et ... sponte dedidere, anno Domini Millesimo ducentesimo sexagesimo ... Kal: ... y Antore ... Lupico; ut quid facerent, ... eis ... ipsi imperatum facere, ... cantatione ... ... hoc tempore ut ... ... turmatim, ... et

riservantes ad sanguinem usq; Verberibus ultro
se se afflixerint Hujusmodi Agminis Perusini Decano
prorsus Poenitentium Duce, secuti et nostri
irrepsere Christianitatis temporibus ad pla-
candam Dei iram nudis pedibus obambulantes.
Eo anno ab hostibus Provincia, non amp-
lius vexata. Monasterium a Cella, apud
Civitatem inchoatum. Facta item Lex a Venetis
copia Vini per biennium ex Histria evehendi
ad certum Amphorarum numerum. Domin. Patriarcha,
(cujus ipsius Scriptor nescio qua mentione factas
in Testo de Foroiul. Regno, ministerialium
Forojulij) moritur anno 1256. 21. 8bris Sep.; sepeli-
tur propè aras Divi Pauli in Basilicae
Patriarchali, postquam immensam eam impendijs
ornasset, sedit annos decem septem, mensibus
decem, diebus undecim; inter magnanimos Anti-
stites suos connumerandus, quod Labore, et inge-
nijs nimirum defensus pro Ecclesia, admirabili
Virtute summiterius acuta inquiritur [illegible]
ut Philippum in Gregorij Demortui locum
electum Violdarum Ducis Karinthiae fratrem
Archieps Salzburgensem Gregorius Xus Pontifex

Summam maxime rea conformatione
admittendum duxit cum Electum, quo tempore
Auctae Apliae Sedis interdictum fuerat; quare
commoti Forojulienses Ducem suum magno con=
sensu tunc appellarunt. Tum id erat in pacto,
quod in regalibus bellicis Ducem Aveniri [illegible].
Quo factum est, ut ab interitu Gregorij ad suc=
cessorem usque Reymundum Indorre, nemo per anno
quattuor fuerit Dux creatus. Artenicum Castellum
quod Servitiorum se factum admisit incommodis
status malis affecit et proditione Ioannis, et
Voltauri fratrum de Portis, opera usus fidelium
Pinzani seu Prefecti, Civitatem Austriam cepit,
ac diripuit, Civibus tum depulsis, tum in
vincula coniectis. Rex Bohemiae, ubi rescivit
est id ditionis Aquileiensis ex praesenti iure feud
propugnator, Vrolricum Duvnolium, cum ingenti
bus copijs Ducem misit, ut Civitatem proditione
amissam Bellicae Virtute redimeret. Civitatem
[illegible] ceteris conditionibus cedente, suaeque
Libertati restituerit, Dum fidelicius incenso Du
Datur, Spinesburg suburbijs [illegible] Pontem

interea disiecisset, ac dissipasset. Oppidum Pro=
sperii, quod Urbanae Regis erat pastum enim fuerat
à Philippo Foroiuliensium duce, unde litterae
manaverunt, quibus Oppidum Rex congerentis
expugnatum fuisse, monetque duce ab audacia
tam perdita se ipsum revocet, et sub mari lato horto-
torio omnia statim relaxet. Non hoc interregno
ad centum Amnes fulminis afflata avis
non multos dies, nec non crebra grandine, ovis
calumnacis crassiore, Animalia in Agro
... plerosque ... mata

Reymundus.

1272

Reymundus Ep̃s Cumanus, ab Alex. iiii Pont. Sum-
mo creatus Patha, ex Gente ... haud omnino
... ditioni mediolanen. ... quondam
nemo sit, qui nesciat ... Pont
... et inito cum ... Comite ... com
promisso pacata tota Provincia visa ẽ. ...
... humanis ... fame ...
et ... tantisper ... dum ...
... Licuit. ... ... Kal.
... ... Iunij ... 22 ...
huiusmodi ... et Annonae ... ...

[illegible] quae [illegible]

[illegible]

sonant [illegible]

[illegible] quando [illegible]

[illegible] conjurat[illegible]

[illegible] ut nos

[illegible] quoq. [illegible] Preces ac

ceptam [illegible]

[illegible]

[illegible] namenn, et ene [illegible]

[illegible]

[illegible] neporos [illegible] do [illegible]

[illegible] quod [illegible]

[illegible] initiis, [illegible]

[illegible] quod [illegible]

[illegible]

ucedentes consilitavos, quicquid mesti etiam sed ut armas in Latham scapturas, clam è vestigio se subduxit. Compromissum quoque fuerat, cum Vualterpavinoidus Spelimbergius, Joannes Zuccula. Vgo Duyinus, et Henricus Pisinus coz arbitrio contentiones exortas tollere sunt conati et cum Constantinus, et Carmaxus Fratres ex clarissima Sarovgnanoz gente arbitrium Brayig cum agria sedes restituere pernegavint, ut gratia Iudicio satis manifesto cognosceret secum de differentijs, quae in dies magis, atque magis exoriebantur à Principibus, et Feudata- rijs animis haud quaque synceris tum compro- missa, tum Pacem frustrà in vi consuerunt. Debebat Laridum, quo Reymundo Comes Artonam Flaunonam, Vallem, Pinguentu, et alias plerasque municipias reddere tenebat, et quod liberas per- mitteret, quoque itinera à Fvrelis monte Ponte- ... usque ad ... ne quid malifici ... inter eundum, et ... committeret; incertum quid ab incepto non idem avertevit. Testatur Vualterius, cum

Sovitano compositione de Roncriis, S. [illegible]
Bullacho, Dimitrio [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible], et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] cum [illegible] [illegible], [illegible]
[illegible] relaxarunt, donec [illegible] Pontifex summus
decerneret, ut nummi videatur mirum, [illegible]
[illegible], et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] pro imperio in [illegible] non ad [illegible]
[illegible] [illegible]. Vix [illegible] [illegible] [illegible], [illegible]
ad novos [illegible] [illegible], [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible], et [illegible] [illegible]
[illegible], alacritatem [illegible] [illegible] [illegible]
neque [illegible] ad arma, propius [illegible] [illegible]
[illegible] Sceptis [illegible], [illegible], [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] in
[illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible], [illegible]
qui [illegible] [illegible] [illegible], reprehensioni [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
licis negocys implicare [illegible] [illegible]
Romanorum Regem [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible], in Patriam reverras Normanum [illegible]
[illegible], qui [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] le [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] is pringit slev. eorum mores narid satis
[illegible]itos quadam temperata [illegible] severitate con
[illegible] In Taurea providit ut quisq. passim
emere pro arbitrio posset Panem, Vinum, Triticum
Pannos, [illegible]menta, et alia [illegible]; [illegible]
nendere [illegible] in foro Dulmedi. Oppidum Raj
n[illegible] ypposita [illegible] terrea de [illegible]
[illegible], [illegible], [illegible] à [illegible], in quo [illegible]
[illegible], ut videtur, [illegible]
Heri et Hemor nomine, apud Poenos [illegible]
[illegible]. Rei bene gerendae ac peragendae interim
occasionem expectans, [illegible]
[illegible], provenientibus [illegible]
[illegible] à Ricardo Caminabe [illegible],
[illegible], quae firmata sibi [illegible],
[illegible]ando promisit. Meijnardo [illegible]
[illegible]lo Vancionum adscripsit quod sibi [illegible]
[illegible] Ventionem [illegible]
paulo ante [illegible]; Tricesimum partim a
[illegible], partim à [illegible].
[illegible] autem fratribus suis [illegible]
[illegible], et fratri Fabricium [illegible]
[illegible], circumquaq [illegible] posit.

Parochia S. Fidelis, cit numos [illegible] necessarios
in equos, indumenta, sabellibus, aliosque usus necessarios
pro dignitatis gradu decentes vestiendo minime
intemperanter impendebat, quod [illegible]
[illegible] morte nunquam destinavit. Signavit [illegible]
[illegible] commendationem Vecti-
[illegible] munus, uel ob id
[illegible], quem ipso conductis
medicis [illegible] Magistris Divi [illegible]
[illegible], et ingenia [illegible] efflorescant. Urnenses
[illegible] Petri Marbyius ad Inno
centio [illegible] Rom. Pontifice ante annos quadraginta
in [illegible]
Constantino [illegible], Henrico [illegible]
[illegible] et Henrico Buturiano in [illegible]
[illegible] ordine [illegible]
[illegible] in sacello [illegible] extructo; [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] non [illegible]

Polvris

Petrus.

[illegible] [illegible] [illegible], [illegible], [illegible], [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] spectat, &

[illegible] Novi [illegible] [illegible] Westminstrino ve-

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], ne indivenit agen-

[illegible] [illegible], [illegible] [illegible] civitatensis consecraverat

[illegible] Kal. Apr. MCCIC. Muneris obire carnens

[illegible] custodiende Thomas, et Simon Caucanealis

[illegible], seu [illegible] à Civitatensis sibi licet in-

[illegible]; quod [illegible] semel se pulsos, et fugatos,

[illegible] [illegible] [illegible]. Non [illegible] scripturo [illegible]

Petrus Pardo post id Patriarchatum annis quarto

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Polon. dux, [illegible]

[illegible] [illegible] provinciarum Antiquus nepos, [illegible]

praefectura [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] Petrus [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible], [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] ~~[illegible]~~ Ortemburgi comitibus, [illegible]

danovrang auxilijs, cum eos [illegible] in ejus partes

[illegible], Utinensis male affectus erat

[illegible] ad [illegible] [illegible] prefectum creationem regnum

[illegible] [illegible] [illegible], ac Urbis [illegible]

[illegible] [illegible] Portis, prohibuissent [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Basal.

ultimam attingit, [illegible] [illegible] coactus Ravennam [illegible] se recepit; [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] abstinuit, donec [illegible] [illegible] à [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] agente, [illegible] [illegible] [illegible] revocatus è. Petrus [illegible] [illegible] à Bonifacio [illegible] [illegible] Patavio, [illegible] multitudine [illegible] [illegible] more se effundente, ingressus è, anno [illegible] 1249. At [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] relaxare [illegible] [illegible] gavet, quod à [illegible] [illegible] Nepote [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] modo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] flumen commisso [illegible] [illegible] [illegible] Victoriae [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] cepit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] ac rogatu [illegible] [illegible] [illegible] Italiae prefectum Pactha [illegible], [illegible] [illegible] armis, Vitaliani [illegible] cepit. Petrus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], movit, ex [illegible] [illegible] *numero* [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Vixit in eo [illegible] [illegible], menses [illegible] sepultusque [illegible] in Basilica [illegible] [illegible].

[illegible]

Ottobonus

Ottobonus natione Ibutus, Patria Placentinus, in Petri demortui locum suffectus à Bonifacio Pontifice Max.; è familia sumptus Radiorum, dum esset Ejus Patrocinus, in ipsius viventis locum Paganus, quem Canonici Aquilejenses Patriarcham delegerant, surrogatus Ejus. Ecclesiam prope afflictam regere sano consilio cepit. XI. Kal. Apr. 1302. ingressus Utinum ad quos aliena persolvenda curavit, quod turbulentissimis temporibus Ecclesia non ingens contractum fuerat, statim animum applicuit. Salinas prope Maranum Ecclesiae sua addixit. Manzanum vi cepit, Sacilettum nume-rato precio Ecclesiae asseruit, multos non armis minus quam bonitate, ac benevolentia ad Sedis Aquilejensis obsequium revocavit, ut eo initio posset videri, multo opulentiorem se denique redditurum, quam acceperat. Vitam vero, ut in Armis perpetuo duceret necesse suo malo fato, Atrocitas temporum fecit. Ricardus, animas nulla gravi iniuria affi-nuit; Oppidanorum auxiliis, qui ei adhaeserant nunquam destitutus, quinimo fretus ope Henrici Goritiani Comitis, Meynardi Ortymburgi. Duces Karinthiae, nec non Marchionis Istriae, per Patriam

dilapsus, cum ingenti Armatorum Agmine Agros pervastavit; Tecta combussit, et omnia terrore, incursionibus, Tumultibusque implevit; Zucare Spelimpergenses [illegible] gravi obsidione cincti; Lodovicus Castellorum, quorum Severiseo venerterat, Walterpe [illegible], Joannis Zuccolani Filij, insidijs ad [illegible] [illegible] exceptus, Trussum, inde Zuccolam tractus est, quod in eum Spellimbergi amissi culpam rejecerat. Defecerunt à Patriâ, et [illegible] [illegible] [illegible] Forojulienses [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Præsidio [illegible] statim repressitae. Buburum tamen virtute Consilioque Præsulis cui captum [illegible] [illegible] et nec Porpetum minus. et alia altera Oppida in [illegible] Potestate redacta sunt; ac Sacilettum, quod à Ricardo occupari Præsul sati non videbatque [illegible] [illegible] Odorici, quem Capitum diximus, Agros [illegible] [illegible] inveterando, neque amicitiam, aut societatem cum Forojuliano Ricardoque. Oppidanis [illegible] [illegible] se amplius, neque Fidem suam erga Patriam, Sanctamque eius Ecclesiam Violaturum. Ventum eo erat (pro[h] [illegible]) atque hominum Fidem, ut qui Patriam Provinciam obeundam honestissime susceperit adversus [illegible] quos defendere Officij causa tenebatque in Castris armatus perstare, ne offenderent, necesse haberet. [illegible] si

res posceret, etiam promptius. Civitatenses nihil habentes antiquius q̃ novum genere Patriæ, quemadmodum Instro testatur Antonius Civitaten. iii Id. maji 1308. per Legatos prona voluntate auxilium obtulerunt, Domos Nobilium quorundam, qui à Populo defecerant funditus deleverant, quòm ab ipsis quoq; Civitatis invasione minimè temperassent, Zucculam, Uncpergum ceperunt, quod Portensitu... ab ipsis Civitatensi paulò mox funditus autè familia, quæ opibus, et auctoritate tunc pollebat plurimum, ad in Nepotes transierunt, ut alibi consertum habeo. Ventionenses diutius ingentibus Populi seditionem fecere, verum cum ipsi, qui Conrado Stuttenbergio Duce, in Agro Zuccolæ et Cramochum Castra Locaverat, nunciatum fuisset Ricardum cum ingentibus copijs in Patriam advertare, in Civitatem se recepit. Ricardus nihil cunctantium ratus Sedegianum, cepit, diripuit, et incendit. Mox Sacilettum, et S. Vitum adiutus Foritani Cohortibus, Prampergensium, Spelimbergensium, Cucaneatum. et Zuccolanorum. Ad montem verò Regalem capto Henrico Pram-

sergio qui ad Ricardum desciverat in Foro Utinensi iudente Patria Caput abscissum è, succedente nulla prorsus funeris pompa. Turpe id iudicavit mucrone in illum uti, qui perjurio simul, et transfugio Dominum deseruisset. Quidam Concenta sabito ad Ripard Villam Guarnerium Cucaneatem Vicedominum crearunt. Bonifacius Goritiani Sororius hostili depopulatione Morteglianum depredatus è. Ubi Patria rescivit Aquileiam primo indè Bononiam ad Legatu Pontificis obviam profectus è Ricardus interim in Grezano, cum Utinensibus manus conseruit, Socialibus armis fultus cui Utr. congredientes animose restiterunt, multis tum captis, tum interfectis, ut ægre Ricardus ad suos evaserit. Inter alios ea Pugna Walterpertholdus fortissime dimicando cecidit Patria reversus foro Julii Inhoie. renunciem Goritianum præfecit qui Bello strenuus suppeditatis armis propere vicesimam Artheneam, ... Clo... ... potestatem ... ...

[illegible] [illegible], [illegible] [illegible], [illegible] [illegible], ipse
(thesaurum) [illegible], expugnarunt [illegible] D
[illegible] [illegible] ministerio, [illegible] [illegible] nequi
[illegible] [illegible] occubant, qui in presidio erant, necab[illegible],
secundo [illegible] [illegible] [illegible] modo [illegible]
[illegible] pr. [illegible] Goritiam [illegible]. [illegible] [illegible] quem
[illegible] [illegible] [illegible] conflato Exercitu concitato
[illegible] in [illegible] irrupit, Goritiano Sororio, suppe=
tias [illegible] [illegible] ad quamlibet [illegible]
[illegible]. Is [illegible] primo impetu [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible] diripuit, Antistes, et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible], [illegible],
[illegible] [illegible] [illegible], S. Vitu, et [illegible], [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ditionis [illegible]
[illegible], ad [illegible] coegit, ad [illegible] [illegible],
P. [illegible], [illegible] pace inijt. Re cognita Co=
[illegible] [illegible] [illegible], capta presidio [illegible]=
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible], [illegible], et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] urbis [illegible], et [illegible],
oia [illegible] proprio comodo parare. Ottogonu
[illegible] [illegible] [illegible], et [illegible], ubi [illegible]
Goritiana ipse [illegible] [illegible] in quinquennium
prefecit, ea conditione ut [illegible] [illegible] proventum
prefectus reciperet, à Prefecto Antistes, [illegible]

qui [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] retin[illegible] [illegible] [illegible] [illegible].
[illegible] [illegible] à [illegible] nova pactione [illegible]
[illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] nomine [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] publico
[illegible] [illegible], Nicolao Prampergio in Matrimoni
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] certo pretio compara[illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] Imperatore, [illegible] ad
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] uno eodem momento [illegible]
[illegible], [illegible] [illegible] dapifari [illegible], [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] prodest [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible]
[illegible] [illegible] morbo sub [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
sepultus [illegible] in [illegible], [illegible] in [illegible] [illegible]
[illegible] XIII.

Castronus.

Ipsa designat Stylo Archidiaconus Aquilejen. Canonicor-
um Sedulis. Inde Iustitię devolutione Goritiensis Comes
profugis ab Oppidanis, Conventu de more habito, donec
Ejusdem Pontif.x Max.us Pastoralem sedem, Goritiano
Praefecturam Patria rabam ferrent, omnibus interim
Comiti obtemperare Iuram.to adactis. [illegible] aūt
Praemptoriis manu promptus Artegneam, et
Bujam arripuit, quemcumque sequeretur eventus. San-
ctum Danielem, et Faganeam, qui ea Oppida
incolebant sibi vendicarunt. Goritianus
maturandum rebus conflato Exercitu Sinarii,
et Cordoveti Castella, cepit, et evertit, nec Incolis
pepercisset, nisi deditionem ijs conditionibus fe-
cissent, ut Buja statim Comiti redderet, et
mille marchas Centumquinquaginta Cordove-
tanis persolverent; incommodis tanti aestima-
tis, quibus prius Melsiorum culpa fuissent
affecti. Cepit Moruccium qlogi quod eo, q. Winthery
noie ipsius Goritiani custodiendum suscepit, cui
suo Praesul, ad quem res spectabat, alios consil-
ium noluit: Spelimbergiis, Caminque Pistaly,
custodiam demandari sibi ex Veteri instituto,
continuo flagitantibus. Villaltae obsidionem
frustra tentavit Do Guillelmo Sabergano

aliisq seditiosis, à quibus grande imminebat periculum, in Civitate Austriae supplicium sumpsit; ejusdem Gentis Zilium, Reynovottum, Virgilium, aliosq nonnullos Captivos Goritiam adduxit. Tandem à Joanne XXII. Pontif: non Gysla, sed Castronus, è Gente Turriana Archiepi Mediolanen. in Rodulphi Aquilej. Regis Gratiam Patriarch. titulo insignitg, qui cum ab Urbe in Patriam veniret, equo lapsus repente moritg, Florentiae sepeliti; vixdum Anno sui Patriarchatus expleto; quo factum est, ut Castronus admissus perinde, ac Gysla rejectus Patriarchatus habenas moderatus non sit, splendore alioqui, cum Progenitorg, tum suis Laudibus magnus.

Paganus

Paganus Reymundi Patriarchae Patruelis, Opus Patrumirum ipso Joanne XXII. Pontif. max: Patriarchatum adeptus est Anno Dni 1319 Palegeram Septem ex Gaffredino Fratre, Reynardo Ortymbury Comiti in Matrimonium collocavit. Ex Megistis vero Lepitiam ortam discordia civili fedavit. Nam postquam Licuit ei renunciatum victoris, ... Saciengnanos Constantini Filios, cum Spevantio, Leopoldoq Fratribus manum conseruisse, ne quid accideret crudelius, Venzon

strum adiecolarum; quod ipsorum Fratrum exercitus nostri expectationem contigit. Nam turmis Utinensium, et Civitatensium, qui ex Civitate Praesulem abeuntem deduxerant, oppressi sunt, quorum una ... ictioni eorum dediti amplius Vigintiquinque. Sed hoc foedere factiosorum hominum diuque vel infoelici fato, vel Patriae moribus ascribendum est; quoniam eos vel inter se commiserant, imo sederas ... operam, ut, positis dissidiis, pax inter ipsos mutua firmaretur. Forsan itum Superis viram est, infra ... illis cadavere Martis alea, per quos teterrima ... seditio. Praecipuus fuit eius Animi ... doloris, Quorum Carinthiae Duces a Patavino adversus Schavigerum vocati, ... se cum ingentibus copiis se effundentes, eam pro Libidine populationibus, et incendiis vastarunt. Pervenerat antea deversis ex improviso Henricus Goritianus, ... Foroiuliensis Dux, cuius industria, virtute et animi magnitudine continere omnes a vastationibus ... egerat Provinciae Praefectum homo ... Utinensis, et in ea multos annos bellum ... infelicitate administraverat, natus fere eodem loco iisdem moribus institutis, et quod ... sanguinis vinculo Carinthiis coniunctus. Qui Praedemanam, ... entianorum, et Cavinianensium,

ut Henricus Cuzonus, mercatoribusq. Forojuliensibus testantibus,
Federico Savorgnano vendidit; contra quod, Auctore Nicolao
Civitatensi, Lorravilensis, ne quid adversus eos in Lite sen-
taret, quod pro iure Pascuorum, cum Predemariis habe-
barit, protestati sunt. Constitutum fuit hac Pacta, ut
ad eum redeam, ne quis Mercimonia cuiuscumque ge-
neris, dum in Italiae Foro ex Germania, aut in Ger-
maniam ex Foro Italiae ~~comitantur~~ comportantur, intercipere, aut
impedire auderet; ut paterent Mercatoribus iter li-
berum quorsum ipsis diu nostra facere mallent.
Ut tributum, quod pendebatur supra Glemonam ad
Xenodochium Sancti Spiritus, nisi eo sublato, quod paulo
ante Venzoni indictum fuerat, exsolvere mercatores
transeuntium cogeret, sicuti Eusebius scripsit 1331.
XV. Kal. Febr. Gastaldioni Civitatensi cognitionem
delictorum, animadversionemque Criminum in Agro suo
delegavit. [illegible] die Dominica
celeberrimo concessit, ipso Camerario teste [illegible] anno
~~Picolamos~~ Viconovanos ab oneribus nonnullis, qui [illegible]
novi sublevari, ne obruerentur a Sacerdotibus, nisi
[illegible] Decimam a Conrado Raffenbergo emit [illegible]
[illegible] iemoriales sibi imminere postulabant magna
moderatione recognovit, et mitigavit. [illegible]
Bertij pueris Zapotto, Matthaeo, et Iacobo [illegible]

manus

rus, quas vendiderant, pro manu Ledovici Savorgnani
traditam Joanni Francisco Abbati Rosacio ad Pro=
curatori, consecutus est. Fundos Hectori Savorgnano
vendidit in agro Caugnei superioris, supra [illegible]
Pissenici, Carnyniformij, ut ab aere alieno se eximeret,
de retrovendendo pacto stipulatus, ut auctor est
Juventinus Norrabius: A quo docet quoque, alio in
loco, subditum quicquid in agro Sancti Syriaci
Marchionatus Histriae possidebat, Monialibus Tor=
cellanis, citra in sanguinis Jurisdictionem in decen-
nium concessisse. Quum autem annis XII. vixisset
in Patriarch Sede moritur mense Decemb. MCCCXXXII

Bertrandus.

Postq. Bertrandus natione Gallus, [illegible] Stu-
tor [illegible] ad Patriarchatum assumptus est, Foroiuliensis Provinciae
ac [illegible] Belli minime destitit; nam Castellanum
[illegible] ex [illegible] receperat, quo Rege Unga-
ro [illegible] [illegible] [illegible]
nemo [illegible] [illegible] [illegible] Regni [illegible]
[illegible] quodammodo ipsi amicitia [illegible] ad ea [illegible]
[illegible], quae tum Utinensium, tum Savorgnanorum
[illegible], commodumque concernerent [illegible]
ni cunctandum [illegible]; Joannes Franciscus Castellius

Hermagoras Castellutius, Bracchinii, Porthianus Pin-
tenses, Brugnerienses, Cavitalenses, Spect. mouvigena
Villalbae, Castropagani, et Prampergenses, magno compa=
rato Exercitu, moventes in Savorgnanum, Pagariam,
S. Dan.[te] Buyam, et Vicenimum, ea oppida statim in
ceperee Hablonz in via dirimia Aquileien[sis] nomine.
Simonem Valuasonem, Paganum Savorgnanum Hec-
toris filium, multosq Utinenses captos pertraxerunt
Praeclusis viis, ut Utinenses aque Penuria ad
deditionem confugerent. Praesul instructa acie in
medium procedens ad Bratuinum pugna inita,
copias Goritiani fudit ac dissipavit, haud parua ...
strage Brauinum ipsius Goritiani oppidum, Latro-
ciniis infame, captum e uestigio funditus euertit.
Spoliis ex hostibus rapta, victoriae monumentum
insigne, Utinensi Basilicae consecrauit. ...
vero Legato Ap.[ost]co Praesul, et Foroiuliensi ...
pacti sunt. Moruciani interim, ...
Moretani, et Spilimbergenses in supplementum ...
... Goritiano instructas acies obtinuerunt, ita
quam nullo renouare Bellum aduersus Antis-
titem, fortunam experiretur. Unde Utinenses ...

usi celebritate Faganea, Sancto Daniele, Moruccio, Perso, Tricanoq, in deditionem acceptis, Susanum contumaciter repugnans, haud magno negocio ex:pugnarunt, tribueruntq; Flambrum in Potestatē redegerunt, Beachino Parthano, qui tunc Portus Naonis preerat, Spelimbergensium Cohortibus obsessi, nequeuntes obsidionem sustinere, ultrò ac dediderunt Pauli comitis Utinensibus, Bujani fame ... qui cives id temporis per universam quoq; Regionem ... deditionem fecere. Patham vero cum ex Sacilo ... iter faceret; iam ... instabant fata, super capite superno ... Castellani, qui animos in eum iampridem rebelles induerant, multis cinctum armatorum copijs in lata ... Planiciē (proh! scelus inexpiabile) obtruncarunt. Federicum Savorgnanum, Franciscum ... Hectorem ... Nicolaum ... Paulum Sulbinum, aliosq; captos abduc... ... ab itinere eum paulo ante ... ut pro Dei ... immolandus est, ... accepta mente divina ... ac ... ac ... infestis ... ... tandem in Antistite

Tyburtonici sanguinis ódium conflabant, ciceras nisi quod ipse nullo fatigatus labore, nullo periculo territus, Ecclesiae suae ardentissime studeret. Non eo interno hoste securius unquam fuit, quemadmodum ... Gloria ab externo, ex ipsius Vita, et inaudita maxima ei felicitas arrisit, honestis moribus Legatus Cleron instituit. Provenbis ecclesiae insigni laude, dies, noctesque propriis manibus in Pauperes erogavit; Comentarios in Clementinas edidit, et Vicarium habuit Guidonem Bayrium Archidiaconum Bononiensem patrum decreto interpretationis, et sextum decretalium, Basilicam Urbinatem à fundamentis erexit, ad quietem, et salutem coelum, sedisque Ecclesiae describendi arbitrium à fundamentis super misit, Conventum Castellanorum habito, ut scribit Duacensis, Hermagoras ab Episcopum, Joannem Furlanum, et Pancerum ... eius in studio inhaerebant autoris Gubernatione ..., ... tendo, et proprio censuit ne aliqua Aquileiae ingenua haberent amplius tono ... multa dedit, quod eos fraudi, aut scelere incitos, nunquam cognovisset, Praeteriis exigentibus ... ... territory intra ingenia continentes concederet.

Emphiteusim possent, autore Antonio Civitatem Libenter induxit, Sacilenses ex Hundinio Vacchiquitia recipere posse, id recusaverint, non minoribus precij fuit, q ille eo potuisset, cui obsinciorum pietatem, Religionem Modestiam, Eruditionem, et Sanctimoniam, ceterasq animi ac dotes preclarissimas uno ore Pontifictum summis oes accurarunt; Ut multis miraculis illustrius sit, inseviq reve optimo quead binoz numero At postq Basilicam Aquileien terre tremor deiecerat, et Civitatem venirent, Ungarorumq Regem in Apuliam proficiscentem Utinenses benigne hospitio exceperunt, per summum, ut diximus scelus incomparabilis Vir sanctitatis et numeris oibus perfectus, et absolutus occisus, anno eius Patriarchatus XVIII ingenti desyderio illi, et vincto et oibus fere locis collachrymantibus, Corpus à Venerabilis latum ex Archa Marmorea quot annis ostendiq apud maius S. Marie Utinensis Basilice, quo corpore die, qui nunc solennis apud nos è VIII. Idus Iuny. Celebritatem nobis adhuc renaldere quidam id desierunt, ex illis fossa, à quoz maioribus necatus e.

A. Nicolaus Tertius Bohemus, Regis Filio, Caroli IIII Imperatoris fratre, vir fortiter, et ex dignitate regenerosus ac nobilis, ne quis illorum superesset invitus, qui malam operam adversus Bertrandum navaverant, quique in ejus necem suspecti fuerant, Anno Dni 135[illegible] satis penas exactioni [illegible] A Forojulii [illegible] plenis Porpetani, et Spilimbergi capitulis oppidis profligati sunt; de Joanne Francisco Castello, Rizardo Varmio, Ermano Cavneo, Federico Prata[illegible], Henrico Spilimbergensi, oppidis in ditionem suam redactis, aliisque multis supplicium sumptum est; deiecta parte hostium, Castellarium totum ad fundamentis eversum, et solo aequatum, [illegible] Utinum [illegible] rectis Bertrandi Caedis [illegible] diu inulta remansit, Castellanis [illegible] ulteriorem partem affectis. Consilio, et auctoritate sua omnes in Officio continuit, et ne ad novos consurgeret tumultus, acceri me restitit. Dignus prea habitus; cui dignitas tanta committeret; quod in ipso nullum negligentiæ vestigium

apparuerit. Carolum Fratrem ingenti honore
Utini exceptum, a Vualterpertoldo Spilimbergio
Francisco, Pagano Sauorgnanis, Odorico Cucaneae
alijsq multis Comitibus ad Urbem usq prosecutus
e Dum ad ea per Julij Forum proficisceretur; ut
Corona donaret Imperij; qui ea accepta ab In-
nocentio VI. Rom. Pontif. Equites in tanta
celeritate creauit, atq post Vualterpertholdum, Franc.
et Odoricum in Ponte Tyberis ad Molem Adriani
declarauit. et Comites Palatinos Sauorgnanum, et
Cucaneatem, nec minus Odoricum Susanium Scri-
bam, honore in eorum quoq Posteros delato. Austriae
Ciuitatem generali Gymnasio disciplinarum cum
honestatam in Fratris gratiam reddidit. Kal.
Augusti 1353. Rex uo Ungarorum viiii. Kal. Augusti
1356 cum centum Militibus armatorum per Foro-
iuliensem uiam ingressus Conegliarum expugna-
uit. sed Fraudem ueritus Conradi Lonfi, qui
Exercitus erat Imperator ad curam capiendi
Tarvisij minime transijt. Hic Praesul Abbatiam
Mosacan; ut Albergetus tradit; additis Villis qui-
busdam cum ditione mirum in modum excoluit.

Quis plus Res momenti quod bonum sentiamus. Tristem [hilas momanti quod] [ditionat]
[quas, quod] et quod multos ille proventus, aut quod amplam ditionem
possideat. Castellum Suavi Zoyoz, dirutum ob A-
quini Varmi rebellionem, auctoritate sua restitui
iussit, [quom] [illegible] ad Bellunensem Civitatem recessisset.
Ubi et sedit dum in Patriarchatu vixisset annis sep-
tem, mensibus novem, diebus octo apud Basilicam
Utinensem tandem sepultus.

Ludovicus.

Successit Ludovicus Turrianus in demortui locum
anno Domini 1359. Facile [illegible] genus [illegible] Patriarcha-
lis fastigium expetiit. Is quom Castellum Varmi In-
leviorum, Vethalmo fuerunt adempturo ab Ancesio
[illegible] Danielis, reddi pertinacis recusaret, propter decem
inventos à Castellanis [illegible] Vualtery [illegible]
[illegible] Henricus Quatres [illegible] Bergamas [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible] por[illegible] [illegible]; [illegible]
[illegible] sunt [illegible], Dra-
penses, et qui e Portunaonis venerant Mith-
[illegible] se iunxere, qui in Aquis Villa nova, [illegible]
pacis Turcis Austriaque iurum conculcarant, ut De-
monensem [illegible] ac Pramperio, qui
[illegible] arrepta, et Ventioni parte [illegible] in
[illegible] dita [illegible] latrociniis [illegible]
catores [illegible]. [illegible]
[illegible], et custodes acuit, incendia [illegible],
[illegible] interea [illegible] deditionem [illegible]
[illegible] Rodulphus et [illegible]
[illegible] Iulij Iovem [illegible]
[illegible] quartum [illegible]
[illegible] occuparunt; [illegible]
[illegible] Bello [illegible]
[illegible] pacem, [illegible] his [illegible]
[illegible]. Ut [illegible] undecimo [illegible]
[illegible] Viennae, qua
[illegible] Austriae, provinciae [illegible]
[illegible] accurrit, qui [illegible] ipse [illegible]
[illegible] tetam [illegible]

tiens Avampergius; ut Bonus-homo scribit; à Glemonensibus Oppidum Glemonae repetebat, ab eo sicubi dicebat, commodati nomine concessum; quo Ludovicus Avampergensis quondam potitus fuisset. Quom Patha Ventionum à duce dato; ut autor est Philippus Utinen: Oppido Belignate permutationis nomine, antea recepisset; Dux Ludovicus ~~Vienam~~ Viennae sederit; ipsum Antistes, Antistitem Franciscus Savorgnanus, Simon Valvasonensis, aliiq à duce selecti Comites secuti id, quo Rodulphus tempore Venetam urbem invisit. Ubi ~~Vienam~~ Viennae perdurare, cibus inhibita statim discessio fuit. Interim Utinenses, Civitatenses et Glemonenses, Marzanum ceperunt; Butrium expugnaverunt; at Cormoni oppugnatione frustrà tentata; Ceadruncium, et Rivoltum invaserunt, Oncerio sponte confestim se se dedentibus. Veneru. ex Vienā paucis post diebus Savorgnanus, et Valvasonensis clàm retrò in Foriùm venisse, à duce non servata redeundi Venia, affirmaverunt, nè ab eo minaci, truculentoq homine ad interitum cogi possent. Dux Anno salutis 1363. Kal: Sep: ingenti conflato Exercitu in Foriùm iterum irrupit.

Quom autem Rosacium, Brutvium, Vidalham, Sedeghanum, et alia quędam Loca in potestatem suam redegisset; et Franciscus Strasoldius, quem Plesanum nocabant, Dulbertus Prabensis, Jacina Pevbistaginus, Schinella Cucaneas, Walterpertholdus Spilimbergensis, et alij quidam ad eum devenissent, Pręsul, intercedente Oratore Veneto, cum Duce fędus inijt. Quom vero postea Locustarum infinitis agminibus Caprum conspersum, et à Civitatensibus Oppida Vrusbergi, Zuccolę ipso iubente Patha solo ęquata fuissent; Pax ecce, et amicitia cum Meinardo Goritiano Comite instaurat. Dum Agapithus Columna missus à Pontifice discordijs abolendis pacandęque Provincię vehementer advigilaret; Ludovicus autem Castellanos sibi, et Ecclę minime obsequentes iam satis expertus Castello Fovaminis in Causa cuidam Nicolao Fendi nomine iamdudum collato, post annum sextum Patriarchatus e vita exit aiam iii Kal. Augusti 1365. In ..., ... autem, quę, Pręsule Ludovico, adscripta erat, ut obiter hoc notemus, Simon Louaria, ex scriptis Joannis Lubertini talis docet fuisse. Ad sedem ..., quod in Patria gereret, ij Milites ex pręscripto

euocari geverit. Mittebant Patria cum galeis xxxii. ~~cum~~ balistis viii. ~~cum~~ Eps Concordien Saleatos viii. balistas ii. Collegium Can^cor^ Aquil. gal. x. Bal ii. Abbas Belinen gal. ii. Praepositus et Collegium Canonicorum S. Stephani apud Aquileiã gal. iii. Bal. i Praepositus, et Collegium Can^cor^ S. Fel. ad Aquil. Bal. i. Mon^rium^ Majus Aquil gal. ii. bal ii. Abbas Rosacen. gal. iii. bal. i. Abbas Mosacen gal. iii. bal. i. Abbas Sexten gal. iiii. bal. i. Collegium Canonicorum Ciuitaten gal. x. bal. ii. Monasterium Majus Ciuitaten. gal. i. bal. i Collegium Canonicorum Vtin. pro Praepositura S. Odorici gal. i bal. i. Praepositus Carneę. gal. i. Prata gal. v. bal. iiii. Portul. gal vi. bal. iiii. Palcenicum gal. iiii. bal. iiii. Auianum gal. i bal i. Mons regalis gal. i. bal. i. Maniacum gal. iii. bal. i. Pinzanum gal i. bal. i. Doppium gal. i. Spenimbergum gal. viii. bal. ii. S. Vitus. gal. ii. bal. i. Sbrojauacha gal. ii. bal. i. Lauvenzagsso. gal. i. bal. i. Saluarolum gal. i. bal. i. Mithuna. bal. ii. Azanum bal. i. Zucauirum gal. i. Fratina gal. ii. bal. ii. Flaconea gal. i. Villaltha, gal. i. bal. ii. Cauoriacum, gal. i. Vruspergum gal. ii. bal i. Fagania gal. ii. bal. i. Moruciium, et Tricanum gal. v. bal. iiii. Bra.

zachum Superius, et Inferius gal. i. bal. i. Fons fonens gal. i. bal. i. Colloretum gal. vi. bal. iiii. Melrium gal. ii bal. ii. S. Daniel gal. iiii. bal. ii Devrum, et Susanum, gal. i. bal. i. Ragonea gal. i bal. i. Prampergum gal. ii. bal. ii. Cassacium gal. i. Arthenea bal. i. Venzonum, gal. i. Bruia gal. i. bal. i. Attimum gal. ii. bal. ii. Cucanea. Pertistagnum, et Valvasonum, gal. x. bal. vi. Strassoldum gal. iiii. bal. ii. Marzanum gal. ii. bal. i. Burbirum gal. i bal. i. Castellum, Deventum inferius gal. iii. bal. ii. Varmum Superius gal. ii. bal. Varmum Inferius bal. i. Zeglacum bal. i. Aquileia gal. i. bal. i. Utinum gal. xxxii. bal. viii. et Cacovgranum simul. Civitas Austria gal. xii. bal. iiii. Glemona gal. vi. bal. iiii. Monsfalco gal. i. bal. i. Tolmetium gal. ii. Sacilum gal. ii. bal. ii. vel pedites xxv. Carnia gal. i. Soclevum, Gravium, Luincig gal. i. Venzonum gal. iiii. bal. ii. Maranum pedites. Zoppola gal. i.

Margravdas.

... ... Sovrianum, ... Agrimieri gatesnacum,

[illegible] fuerant [illegible] [illegible] Isellis et [illegible] [illegible] et [illegible] atq [illegible] Videbat [illegible] [illegible] potentium [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] Nihil [illegible] [illegible] [illegible] nomine [illegible] [illegible] Natalis [illegible] Constantino [illegible] [illegible] [illegible] inducias [illegible] Specijs [illegible] sunt [illegible] creato Aquileensis [illegible] [illegible] [illegible]

paulo post rem obierat et Bernabovem Viceco
[illegible] idem [illegible] [illegible] Pat.
[illegible] [illegible] p. avariciam Cavaria Patri
[illegible] dominatu dejiceret. Antistes copiis fretus Cava-
vianis in Spetimberio mouens per aliquot dies
oppidum [illegible] tentavit: Vraiterpervbiodens
[illegible] suppetias agmine Septimgentorum Equitum
[illegible] composito, ex improviso in [illegible] [illegible]
[illegible], partemque impigre congressus Patriarchis [illegible]
non parva edita clade ad [illegible] superavit
Stvassoldiam Pertoseymous et [illegible] statim
[illegible] terrere [illegible], [illegible]
[illegible] tame coacti dedidere [illegible] Germenses,
[illegible] Venetos civibus in temporis antiquis obstinatos
[illegible], [illegible] [illegible] Venetis ac Patri[illegible]
desiscere coegerunt, quos [illegible], [illegible]
[illegible] ideoque [illegible] quidem satis probare;
Nam [illegible] [illegible] [illegible] rebus, incendio confla-
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] induceras cum ducibus in annum, et eo anno
[illegible], [illegible] [illegible] 1366. [illegible] Kal [illegible] ad
[illegible] aeternum [illegible] [illegible]. et [illegible] dono Aqui-
[illegible] [illegible] ab Imperatoribus et [illegible] [illegible]

fuerant, eorumque omnium confirmationem et ampliorem quidem Privilegiis eiusdem ... praecipiorum [illegible] impetravit, ne quis possessione longissimi temporis seu [illegible] ad praescriptionem [illegible] niti possit. In [illegible] [illegible] Wenceslaus Romanorum Imperator Animo deliberato, non per errorem aut improvide sed Principum, et procerum nostrorum accedente consilio, omnes libertates, gratias, et [illegible], [illegible] dia, et singula privilegia dicto Marquardo et Predecessoribus suis Patriis et eidem [illegible] [illegible] à nobis, aut Praedecessoribus nostris Divis Imperatoribus, et Regibus Romanis concessa et contenta in eis ac si de verbo ad verbum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], et singulis clausulis, punctis, et articulis nominatim et specifice denotata [illegible] [illegible] [illegible] principatibus, [illegible], terris, territoriis, districtibus, [illegible] [illegible], [illegible], munitionibus, [illegible], [illegible], possessionibus, proventibus, juribus, Judicijs, altis, et bassis, Jurisdictionibus [illegible], libertatibus, monetis cudendis, Notarijs Publicis, et Monetarijs creandis, juribus Patronatus, [illegible], praestationibus, immunitatibus, gratijs, Largitionibus, exemptionibus, donationibus, aut Concessionibus a sua celsitudine, vel Praede

censoribus nris donata, uel concessa sint, aut
etiam confirmata, necnon super castris, mansio-
nibus, terris, iuribus, rebus, et bonis, in quorum
quarum possessione olim Patriarchae Aquileien. so
per incuriam, aut Vicentiam desierunt, innoua
mus, ratificamus, authorizamus, approbamus ex
certa scia [scientia] confirmamus, et de nouo de speciali
gratia concedimus, ac largimur, de Imperialis ple-
nitudine potestatis decernentes q̃ [quod] dicta castra, distric-
tus possessiones et bona inimicis detenta, [illegible]
[illegible] occupata quibuscumque nominibus [illegible]
incessi, et male [illegible] [illegible] adversus praedictos
Principem nrum [nostrum], successores suos Patriarchas et ecclesiam
Aquileien. bona et iura hmoi [huiusmodi] [illegible]
[illegible] temporis [illegible]
[illegible]
[illegible] minori [illegible]
[illegible] Regimi recordandae memoriae [illegible] in
[illegible] comperimus [illegible]
[illegible] interpretatione [illegible]
[illegible] si dicta praedictis [illegible]
[illegible] mentio specialis, [illegible]

scientia proprio
[illegible] Scia, motu p[ro]prio, et de [illegible] [illegible]
... plenitudine potestatis, non obstantibus [illegible],
Juribus aut consuetudinibus quibuscumque [illegible] sunt
[illegible] in [illegible] magnificentia, Beatus [illegible] hec
[illegible] Indulgentias [illegible] omnibus [illegible],
et alijs multis dono [illegible], nec minus erga
Pauperes, Viduas, et Pupillos [illegible], et
erga [illegible] Misericordia; [illegible] hinc scripta
[illegible]; Laudabilis et ingens studium conservandi [illegible]
[illegible], parvimo[illegible] [illegible] ostenditur
[illegible] [illegible], ne ob [illegible] pandi [illegible]
rationem, [illegible] [illegible]. [illegible]
[illegible]. Ipsius Jussu ab [illegible] Sensanio [illegible]
[illegible] omnium index confectus [illegible]
[illegible]; quod eis ante gloriosum perinde, atque Odovico
[illegible] fuit; nobis licet pigebit Legendi facultas, in
posteriori quod
[illegible] certe quod scripta [illegible] futura sint.
[illegible] periculo: Anno [illegible], quo Dux [illegible]
[illegible] Pacis, quod inter Venetos composuit, et [illegible]
[illegible], ut Pastor in Foro Julio eadem maneret con-
ditio, quae ante bellum fuerat decretum. Pastor de [illegible] bene
meritus [illegible] discordijs [illegible] diem obijt 1381 in
Non. Januarij quarta Noctis hora, [illegible] sedilia [illegible]
[illegible] sepelitur apud Aquilejensem Basilicam.

Philippus

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] vix ab
Urbano VI Pontifice [illegible] Dignitas Patriarchalis accesse-
rat, magnas repente seditiones excrevit et [illegible]
[illegible] bella inter Utinenses, et [illegible]. Hi
hominem admiserant Pastorem [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible],
[illegible] sua [illegible] Patriarcha, quo-
niam Cardinalis Sanctam Ecclesiam Aquileiensem praeter
maiorum morem, [illegible] in commendam [illegible]
[illegible]. Cardinalem [illegible] dedituros de [illegible]
Romanae Ecclesiae, Patriae absentia [illegible] [illegible]
mam fore: In partes ita duas divisa tota Pro-
vincia, fluctuare coepit. Adhaeserunt Utinensibus
atque [illegible], [illegible], et qui in eorum [illegible]
[illegible] Civitatensibus [illegible] qui odium cum Utinen-
sibus, veluti hereditarium exercebant. Spelim-
bergenses favebant, Sacilenses [illegible], [illegible]
nenses, [illegible], [illegible]nenses, [illegible], [illegible]
[illegible] Gemonenses, Valvasonenses, et alii non-
nulli, [illegible] in hac Patria seditione [illegible]
ratum. Sociorum vero quorundam ab altera parte
transitio ad alteram paulo post facta est, ut

noscamus, quo se fortunæ, eo et hominum studia
facile se transferre. Igitur tumultu ingenti excitato
ad Pontificem Summum publico Consilio recursum est. sunt
Pontifex ad pacem, et Concordiam utramque partem
ardenter hortatus est; Crivonei sunt quoque et 83 Indicio Literis
Neapoli scriptis anno eius Pontificatus VIII. Tesrio
tamen quoniam fato Bellonæ nimirum levi mentibus
irretita pugnatum. Utinenses ex Ungaria strenuum
quem sibi ducem imprimis sibi accersendum
censuerunt. Cum Venetis, Scaligerisque, Carrariensi domino
[illegible] Civitatenses contra cum Francisco
[illegible] Patavii domino; cum Francisco ad Schaligeri
[illegible] Vicecomes Mediolani Dominus. Tota
itaque regio Forojuliensis usque adeo seditionibus ex
tempore divisa fuit, et odiis quidem infestissimis
ut vix unus esset aut alter, qui factionis non
timeret. Rogati Veneti haud gravate mi-
serunt Utinum Leonardum Zannium magni [illegible]
ut Veneti Patres summa gloria haberent quoniam
non solo nimirus sed pace Universæ Provinciæ feli-
citer imperare; Utinenses, sumptis propere armis,
primo impetu Gemonenses, mox Tulmetanos in-
vaserunt, istis ex tempore faventibus Philippum

Iurianum, forte obviam, arcemq. plebis Cadubry, cui erat praefectus ceperunt, nec interea Civitatenses praeda, et rapinis rerum, et hominum abstinuerunt, qui diversae factionis haberentur. Patauino Dño, cui ex Compromisso differentia commissa fuerat, placuit tandem uti eius arbitrio, anno à Xpo nato Octogesimonono supra Tricentesimum, et Millesimum, pridie Kal. Augusti; Sacileti, et Iuanc. de Rampo Iureconsultorum Bononien. inspecto consilio; decernere, ut Philippum aes nerum agnoscerent Patriam, et uti Patri, et Pastori Legitimo obtemperarent. Utinenses vero quum Praepositi Cardinalu parere ceperint, ipseq. Michaelem ~~Rabattum~~ Rabattam constituisset Nostrum Marischalcum, nouosq. Iudices, et Praecones fecisset, à quibus, tam Iudicia, quam alia officia exercerentur; pristinae, ut aiebant Libertatis memores ad certamina, bellaq. gerenda, fedus renouarant. Prius et Cavaria, ut Utinensibus, Socijsq. metum incuterent Portumgruarium, Ricardi Valuasonen. proditione, mox S. Vitum, inde Spilimbergium, ceteraq. trans Tiliauentum Castella, praeter Sacilum, et Maniacum; etiam in potestatem, non magno negocio, redegerunt Iuansmi-

flumine suis, fidentes viribus, Sarvignano, absq mora per deditionem recepto, Utinum usq procecerunt, minimum aut quoni optime intellexissent, et expugnando se minime pares ee, ... ntoris conatu laboravent, vederentes municipium S. Danielis in edito positum colle, aversi sunt Incolæ cum equitatu, et peditatu, ex Utino ad supplementum misso, strenue se defendentes dies quindecim obsidionem sustinuerunt, donec hostis crebro imbrium supervenientu, fameq superatus eam solvere coactus fuit, impeditus à Colloretanis, qui cum Utinensibus sentientes hostem frequentem ab oppugnatione primos retraxerunt. Ragoneam Ditiarento imminentem andidius, Zutius, et Leonardus, formidine perculsi exercitum admonentibus in potestatem tradiderunt, clamante Joannino eorz Consanguineo ad turpem deditionem negatæ de confugiendum deditis statim commeatus suppeditavint, inde traiecto Amne, Zoppolam, Cecuvayam, et Castellionum exercitus ductus é, ob excresentiam Ditiarenti quibusdam, dum inexplorato se committunt, dubio et longe ladeq procursantes Maniacum grande

[illegible] ... Severino incendijs vastaverint.
[illegible] fuerat ad oppugnatorem
[illegible], priorum incolis Joanne Calvetono [illegible],
de seditione cogitare coeperunt, nec distulerunt, [illegible]
[illegible] propinquantibus se provinciis dedaverunt.
[illegible]
[illegible]
[illegible] prius [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] sunt [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] chius [illegible]
[illegible] Vtinensi
[illegible]

sunt

quod

quod

alimos

Hic

Joannes

[illegible] animis [illegible]

[illegible] significatione monstrauit, [illegible]

[illegible]

[illegible] Balaam [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] 1289 [illegible]

reddidit. Bruchus [illegible] [illegible] [illegible]
ut firmo praesidio tuner[illegible] [illegible] [illegible] as=
[illegible] civitatem[illegible] [illegible] [illegible]
quod [illegible] oppidum Prosperitas [illegible] [illegible]
[illegible] Austria civitate [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
rationes
nulla, ad [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ipso [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

ob [illegible] populus indignatus [illegible] pro [illegible] tacuos [illegible] prae [illegible] stabat: hominem [illegible] e Vinculis instantissime [illegible].
[illegible] tanto [illegible] relaxaretur, [illegible] statim [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] accessibus a Patribus [illegible] [illegible] ob [illegible] [illegible] [illegible], quemad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] nihil tale [illegible] quondam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] Indicavant [illegible] [illegible] [illegible] cum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] tametsi [illegible] vera [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Tristanus Patham, qui [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] simul [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

re Laurentio novo [illegible] in libro, ambigimus [illegible] libet Saracenorum [illegible] portam, [illegible] [illegible] ardit, vestula, [illegible] in [illegible] data Populus in Vindictam, [illegible] Montecorum, [illegible] Tristialinum, Platavinum, et Vicarium [illegible] [illegible] statim [illegible]. Ita Pignol, qui in eclesiam penames requirit [illegible], quin [illegible] sepulti in ede [illegible] posita (positis), mox ita Bartham. [illegible] it [illegible] in Cadaver, furore in Ludicrum, et contumeliam, irrita levitate [illegible]. [illegible] anno [illegible] [illegible] undecimo.

Antonius.

Podagra Antonium [illegible], in [illegible] [illegible] respectum, [illegible] paream [illegible] cardinalitia dignitate donatum [illegible] constat, in qua Joannes [illegible], [illegible] à [illegible] [illegible] aquis [illegible] titulo [illegible] vice receptis 1397 Hujus tempore [illegible] ac [illegible] [illegible] nihil nobis [illegible], et [illegible] tum eruditionum, [illegible] iam creatam, fata, destinato [illegible]

reperiri, ad vapuerunt. Sedit Antonius annis septem, mensib. duob. Eccl[es]ia Romana Schismate laborante.

Antonius.

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Abbatiæ
[illegible] [illegible] Pontificia vestitus [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] Constantiam [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] Antonium [illegible]. [illegible] hac tempore
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et Libera combustum e, uno excepto [illegible]: Unde
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] Patria et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], in
[illegible], et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] e [illegible] per totam Regionem,
[illegible] [illegible] [illegible] circumsonarent. Civitaten-
[illegible], [illegible], Basilienses, [illegible], [illegible]
[illegible] [illegible], et [illegible]
[illegible] Patria minime sentientibus, cum [illegible]

esset, q[uo]d [illegible] eius administratio [illegible] [illegible]
timui itaq[ue] conterruerunt seditionibus [illegible] [illegible]
[illegible] Germane [illegible] adstata Provinciis [illegible] [illegible]
[illegible] Barbarorum [illegible] in [illegible] [illegible]
Oratores ad [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et ad [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] verum
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], q[uod] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible]
~~[illegible]~~ Contibonis magno [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] vero [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] contemnendo [illegible] propesar [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] usq[ue] ad [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible], qui [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible], cu[m] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible], [illegible] in [illegible] [illegible], [illegible]
[illegible] [illegible] protectione [illegible] [illegible]
[illegible] pondus [illegible] hac tempestate [illegible]
[illegible], [illegible] quia [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] quatquat [illegible]
opitio [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

aperire convenerimus. Ungari exercitum cepere, ac Fortunio Becchetti, nomine venustente. Inde omnium consultum, ut inferiora cuperemus, quibus item ex iis ~~Agabenses~~ ageragenses, qui senatus stipendiis militaris mereo adsciscere, quas Canistris importari, et frequentes, et nervinos nummorum, ut animum in seditionem paterent sibi praesentem esse, mentis aliqui gravioris ~~[illegible]~~ minitantes, quando cum ipsis perdi melius commentari ac manere meritum fuisset. Ad Fratre ubi annos VII. sedisset Natura concessit, de cuius successore Antonio de Ponte concordia. Ipso etiam nihil interius nisi quod Patriarchatum cum concessionis inijt, ad quod à Gregorio Corario electus fuerat, ita ~~[illegible]~~ procul à Patriotis, et ipsa Roma urbe ~~[illegible]~~ curis aggravantibus dum erat

Ludovicus Thech.

Apud Ludovicum Thecham, qui suffectus est in locum Antonii Concordii, pacem Veneti instaurant, ut Justiniano, et aliis et Pontanis ordines restituere, qui paulo ante fuerant ob dicendique Sigismundi Imperatoris

auctoritate in Kal. Junii 1413 (ut scribit Joannes
Treglanus) Patriarchaq. postulatorem renuncios, et
Imperatori, emptoribusq. insuper ne redderet; cum
ijs, qui tunc rem Venetam administrabant, illo
negocium dirimere: Quare cum Baronibus instituto
remententibus Venetis, cum quibus tunc iniere
foedus, ob amicitiq societatem [illegible]
immerito gloriantur, facillimae [illegible] se dedidere;
quum Sancti Danielis incolae Savinam [illegible]
per fraudem occupavint: Antistes interim ex
Pannonia, quo ~~iverat~~ ierat, reversus cum quattuor millibus
equitum, arcemque quorundam Castellanorum
[illegible] Civitatem Austriae obsidione [illegible]; acer
rer defendentibus praesidiariis Venetorum equitatu,
peditatuque, cui quoque frigoris, manique cogente, mobis
post dies quindecim castris, retro in Pannoniam
abijt. Inde Veneti Pratum aquensi facile ceperunt
atque [illegible]: Sinistrorum Portam qua ex Utino
ad Vicum Lotarium iter est, a quibusdam eius
factionis addictis patefactam per noctem cum
ingressum [illegible] superante multitudine, pugna
sustinere non posset, terga dedit [illegible]

Venerunt vero consultando diemque exegissent, ponti tandem victis. His monentibus (bello vicerant) felici sydere Venetis deditionē fecere anno salutis nrē MCCCCXX 7 Junij, quo casu inter fastos relatus ē. Missi Venetias Oratores octo Gratulationis causa, clementer, et perbenigne ab inclyto Senatu suscepti fuere. Simile Judicium Utinensibus permissum, utq̄, sicuti Priore Patriarcharū tempore, se regerent, Criminali ad vitandas discordias solentes abstinuerunt. Placuit et Senatui, ut Juristano antea in numerum Patriciorum relato socijsq̄ reposcentibus ademptas restitueret; utq̄ pretia cū pristinis vectigalibus sanciret ijs, qui anniserunt. Reliqua Provincia se deinceps in fidem Senatui dedit, quam nihilosecius ex Castellanis quidam antea Venetias ad praestandam obedientiam advolaserunt. Regressus Patha cū militibus qua enec turnatore Marzanum cepit, ac Rosacium; verum Foroiuliensem perpendens expeditionem multo periculosissimam ab instituto destitit. Non ch. Veneti ...

eo ipso nomine factum iam erat gratiosum, et [illegible] apud [illegible], Patriotasque reliquos. [illegible] nec [illegible] postea [illegible] [illegible] Rommemorandum [illegible]. [illegible] vero [illegible] in [illegible] triarchatu [illegible] [illegible] gratem, perpetuum in Coenobio Basileensi.

Aloysius.

Fuit eo temporis, quo Leonardus [illegible] Commendonus Romae [illegible] [illegible] conventis [illegible] [illegible]; qui [illegible] capitis [illegible] Urbani [illegible], [illegible] [illegible] Philippi Vicecomitis [illegible], ab Eugenio IIII. Pont. Max. [illegible] creatus [illegible] [illegible] Locupletissimus; qui [illegible] [illegible], [illegible] [illegible], [illegible] ante [illegible], [illegible] Conditionibus [illegible] initio MCCCCXLV [illegible] Kal. Iulii. Ut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Imperio [illegible], ut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible]

[illegible] per annos. Diocesim ei maneret incolumem quicquid servaturum, nè imperium decoris in sedem [illegible] facta. Scriptum reperio apud Beneventum Imolensem, Patham Aquileien. ultra [illegible], et Thomas Maglo [illegible] millia Marcharum ad usum Curię in annuo censu habuisse, unaq; quibus marc. quinq. duc. valebat, auctore Joanne Susanio; Ut si valorem rebus habeat ratio, noscas quo tunc progredientis anni ex Patriarchata proventus Marchia ita ut at[illegible] ad usum Curię dicta Patha [illegible] Romę obijt, fratribus [illegible] hereditate. Maxima ex parte [illegible] testis, et [illegible] sepulchro ab ijs [illegible], quos ipse beneficijs [illegible]averat.

Marcus Barbus.

[illegible] sequentur omnes, ut magnis rebus [illegible] fortuna, [illegible] ingenio, [illegible] Venetorum [illegible] Paulus II. Pontificis nepos ~~Patricius~~ patruus Cardinalem, mox Patham. Aquileien creavit. Et [illegible] omnio, et

Industria in Pace inter Ludovicum Imperatorem, et Panoniae, ac Poloniae Reges componenda, rebusque aliis magnis usus est toto fere tempore, quo Sedi Aquileiensi praefuit. Romae vixit, quo perrexerat Ludovicus ac insignia Coronae accipienda; quomodo iter per Aviam faciens in oppido Sancti Danielis hospitatus fuit anno salutis nostrae MCCCCLXVIII. IIII. Kal. Dec. Et spectatissimae, octavo post anno, filiae Regis Neapolitani, dum ad sponsum suum Ungariae Regem cum magno comitatu traduceret, quae annos abhinc circiter quadraginta paternos lares repetiit; Alexandro VI Pontifice summo Episcopium ob multam severitatem virum auctoritate sua fecerunt. Incursionibus Turcarum hoc Praesule vastata fuit Provincia MCCCCLXXII. et in CCCLXXVII. Qui tandem multo Religionis, pietatis, modestiae et liberalitatis exemplo praeclarus, Romae fato functus est.

Hermolaus.

Mortuo Marco, Patriarchali dignitate donatus est Hermolaus item Barbarus graece, et latine, usque ad miraculum doctus; et admirari hominem

Pontifex posset potius, quam pro merito honorare.;
ob virtutem summam ceteris Patribus, non modo
equandum, verum et omnibus anteferendum. Ni-
gata tn. illi Patriarchatus possessio fuit, ac si
dignitatem sibi per summum scelus vendicasset,
quod Venetum agens Legatum apud Pontificem;
preter Senatus consultum eam temere accepi-
sset. Ad ipsum Picus Mirandulanus scripsit
sic fere [inquiens] ~~ingens~~: Gratulor illis hominibus Pas-
torem optimum, tibi Decii militem strenu-
issimum, tibi tuae Virtutis illustrandae amplifi-
candaeque occasionem datam. Inquiens ô vir
doctissimus in ore doctissimorum; vocat ipsum Picus
Latinae Linguae delitias et bonarum Artium civium
insigne promptuarium. Hermolaus doctrinam
priscam, et Plinianae eruditionis thesaurum.
Annotationes in Plinium Lucubratissimas
edidit. Themistium de ingenio [anima] tie, de primis
verz secundis, de vaticinandi [scioptice] Scientia, nec non Diosco-
ridem ex graeco in latinum translatit; multaque
alia composuit, quae apud Viros editionem
literaturae autoritatis maximi [sunt] et. Ex Florentia

ad ipsum Peste infectum Picus antidotum q. celerrime misit, quasi in eo uno, ut (vinitus ait, res Romana periclitaret. At eo tandem perlato, sequente morbo multis Legationibus honorificentissimè functus Romę extinctus ē, sepultusq. in ara Celi, ut n̄ abre inscriptum fuerit quod qui n̄ potuit nasci nobilius ne mori, immaturā licet morte bonarū artium studiosis, pr(a)eclarisq. omnium luctu honoratus fuit.

Nicolaus Donatus.

Ad Patriarchatum erectus ē Nicolaus Donatus, in sermolae locum; n̄ in postremis habendus, si utilitate, meriti non dia nobilitate. Nā apud Aurobiam Civitatem, non ob aliud, quam ad imminuendas impensas Sedem suam fixisse visus ē, munus ipsum scribentē Cancellariam vocavit, exemplo minimè probando, primus vendidit quom splendor Patriarchus maior sit, q. ut id genus -aicetis servire debeat. Moritur tandem, sepeliturq. apud Bovinam Civitatem, humanus alioqui Patriarcha, iustus ac probus

Grimani tres.

Tres sequuntur Grimani Patriarchę, Dominicus, et eius ex Fratre Nepos, Marinus, ambo Sacros. Rom. Eccl.

Cardinales, nec non Marcus ipsius Marini frater. De Domi-
nico dicere mihi non licet, ut [illegible] [illegible] me
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 1 à [illegible]
[illegible] VII, Dominum tres filios [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] morte commendavit. Sed tn uno verbo com-
plectar oia, talis erat, ut in eo nihil reprehendere quo
[illegible] Patriam, Cardinalemque pertineret. Marinum
et [illegible] [illegible] adhuc, [illegible] quandam [illegible]
[illegible] [illegible]; nec desiit [illegible] [illegible]
[illegible], et [illegible], [illegible] nominat
[illegible] Quo. [illegible], ut neque licet [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] post [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ideo [illegible]
[illegible] [illegible] aliis [illegible] [illegible], [illegible]
[illegible] in [illegible] [illegible] quibus ~~[illegible]~~ [illegible], qui de [illegible]
[illegible] [illegible] in [illegible] consuli, [illegible]
[illegible]; et premas [illegible] tempora [illegible] de [illegible]
Tabellionica occupatione distringor. Non [illegible]
Secundum [illegible] parvum [illegible], nec [illegible]
[illegible]: hunc nescio quonam pacto [illegible]

fatis excurrerant senes avidi, et rapaces laboratum
e postea nec lecto animo; quod vix intra annos quindecim
finem invenit, neque adeo Germanorum animi
Venetorum peccuniis inhiabant; quae, Herodiano teste,
hac in parte minime mendaci, immunia cupiunt
sunt. quamquam et ... oppidum Anconitanum, et ... Sanorum
gnarus salutem Patriae [illegible], ... [illegible]
... Paduiscam illa fortissime defenderent, immortali
memoria apud nos, posterosque relictas, ... [illegible]
tota intestinis invidijs labefactata ... [illegible],
Juvidatiq ... ab Antonio Sanovanaro,
... illius equitis filio, qui Patriae suam
... Ista ... [illegible] ... habuerat
Imperium Patriae Cesar Venetis intorruit, et ...
retinuit; sub ... ... [illegible] ...
exactionibus ... ... [illegible] ...
fere omnium ..., nec magis ante quam post
... ex Imperatorio ... [illegible] ... ab Utriensi
... ~~[illegible]~~ ...; quas ... ipsi Marino ...
omnino expellerent, publico Consilio concessum
fuerat; quod Xpiani indigna ... ab ... [illegible]

fuissent, ientem perfidam Genevosi Giusta
terras, olim Venetis foederati, nec quidem separati
Vico receperunt. In tam adversis rebus hoc solacij
nobis denique contigit, Nicolai fr. Pendy propitio
cura (quod minime sperabat) effici posse, fons è
i Lazacco, in Urbinam pristinam suavitatem ad clam
rami revocetur è. ne suo spatio quaerendo fovit,
neque quo, incrementi nihil Urbi putandum è,
et nosthac multo celebratiris fore. Urbinenses
omnes, si ff aquis tenuis sorte perierunt, aut
nervis copia quatiam ad amittat Gerom
veterum Tentatenses fontem ante annos
conaquit ingratum, et Hucato in totum per
[illegible] In laudem ego tum Praesidis, divino
ingenio, hoc Tetrasticon lusi.

Lazachi et liquor è Jugo [illegible] quem
Pigrae fontes omnibus ministrat,
ô quae Gloriae! qui bibit Viator
Pie multo ambitiosior falerno est.

Iocente paulo post segetes evexerunt, profectioni
in Patriam multos dies agminatim continu-
atas, unde Syrach ad Arma quondam, ribent.

Danico pacione conitat. ~~is~~ sunt, ac si hostiles nec crearunt Virum, tu Fratres Lath̃, quos Virtute freti rebus ~~[illegible]~~ quamquã misere afflictis, n̄ ~~tamen~~ temerè spem ipsimet nobis facimus adhuc relictam, ut forte istam mierati, pristinam quaedam, et incunditatem Pũe reddant; Quorum saltem ceruum alter. si n̄ ante licet; ad summas ~~ueq~~ vero haec ras circa Dubium n̄. n̄ ê. quin verum, quas pirela e ~~gerunt~~ genuerint scriptores, n̄ paucos, et illos quidem insignes, visuros aliquando sortiantur.

Finis.

50.